

Zafere Kadar Sürekli Devrim!

marksist bakış

Sayı: 37 - Nisan 2014

Fiyatı: 3 TL

CHP'ye bel bağlama

DEVRİMCİ ALTERNATİFİ İNŞA ET!

Nisan 2014

İçindekiler

CHP'ye bel bağlama

DEVRİMCİ ALTERNATİFİ İNŞA ET!

Güncel

3 Seçimler Kronik Sıkıntıya İşaret Etti:
**TOPLUMSAL MUHALEFETTE
TEMSİL BUNALIMI**
V.U. Arslan

5 Suriye Afganistanlaşırken Türkiye
Pakistanlaşıyor mu?
Emre Güntekin

8 40. Yılında Kıbrıs İşgali

Çeviri

12 Rus Devriminin Karakteri III - Lev Troçki
Çeviri: Marksist Bakış

Perspektif

16 Seçime Dair: Sağa Kayarak
Büyüyemeyiz!

Teori

18 Emperyalizm Üzerine
Güneş Gümüş

Enternasyonal Postacı

21 TPR ile Arjantin'deki Son Durum Üzerine

Tarih

24 İtalya'da Faşizmin Yükselişi ve Mussolini
Oğulcan Sönmez

Röportaj

27 Greif İşçileri: Taşeronlara Karşı Sonuna
Kadar Direneceğiz"

SDH'den

30 SDH'den Haberler

Sanat

32 Yılmaz Güney 77 Yaşında
Derya Koca

BÜROLARIMIZ

Ankara

Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay

İstanbul

İstiklal Cad. Balo Sok. No:5 Kat:5
Taksim

Trabzon

Razi Aksu İşhanı (KESK Binası) Kat:4
No:30 Meydan

Antalya

Adnan Menderes Bulvarı 468. Sok. Bekir
Turgay İş Merkezi Kat:3 No:308

Amasya

Yüzevler Mahallesi Kocur Pehlivan Sok.
Çetin Apt. Kat:1 Merkez

İlkelerimiz

Tek Yol Sürekli Devrim

İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar, doğanın tahribatı, yabancılaşma ve toplumsal çürümenin tek sorumlusu kapitalizmdir. Bu yüzden de insanlığın kurtuluşu kapitalizmin tarihin çöp tenekesine gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Kapitalizmin alternatifi proleter devrim ve sosyalizmdir. Kapitalist sömürüye karşı harekete geçen devrimci işçi hareketi, burjuva düzenden tam kopuş olmadan kurtuluşun olmayacağını bilerek kapitalist düzeni yıkana kadar durmamalı ve gerçekleştireceği işçi ihtilalini dünyaya yaymaya çalışmalıdır. İlerici burjuvazi, ileri demokratik bir düzen, demokratik devrim, bağımsızlıkçılık vb. politikalar işçi sınıfını proleter devrim yolundan uzak tutmanın araçlarıdır.

Yurtseverlik Değil Enternasyonalizm

Küresel bir sistem olan kapitalizmden kurtulabilmek için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. İşçi sınıfını ulusal temellerde bölen ve sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtseverlik ideolojisi burjuvazinin en büyük silahlarından birisidir. Bu nedenle Marks bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısını yükseltmiştir. Ancak, proleterya enternasyonalizmi bir dünya partisi olarak Enternasyonal hedefine bağlanmıyorsa, dünyadaki komünist güçlerle gerçek bir birliğe hizmet etmiyorsa soyut bir ilke olarak gerçek anlamını yitirecektir.

Ezilenlerin Kürsüsüyüz

Devrimciler, insanların kimliklerinden ötürü ezilmelerine karşı çıkarlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücadelesi her daim meşru ve ileridir. Kadınların ve LGBT bireylerin ezilmeleri konusunda işçi sınıfı içerisinde ileri bir bilinç yaratılması oldukça önemlidir. Ulusal sorunda temel yaklaşımımız ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve Kürt halkının ulusal sorundaki taleplerinin desteklenmesidir. Diğer taraftan Marksistler ezilenlerin esas kurtuluşunun ancak ve ancak proleter devrimle geleceğinin de altını çizerek. Ezilenlerin mücadelesi desteklenirken Marksistlerin politik bağımsızlıklarını korumaları büyük önem taşımaktadır.

Bolşevizm

İşçi sınıfının kapitalizme karşı girişeceği mücadelelerin başarıya ulaşması için devrimci işçilerden oluşan bir devrimci partiye ihtiyaç vardır. Devrimci partinin liderliği olmaksızın işçi sınıfı yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının önderlik krizi içerisinde olması, kapitalizmin hala ayakta olmasının temel nedenidir. Bu krizin aşılması bir inşa sürecini gerekli kılmaktadır. Bolşevik geleneğin inşası gerçekleşmeden proleter devrim ve iktidar perspektifi hoş bir halden öteye geçemez.

Marksist Bakış - Aylık Politik Dergi - Yıl:10 - Sayı:37 - Nisan 2014

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz Yayın İdare Adresi: Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay/ANKARA Tel: 03124809560

Baskı: Yön Matbaacılık - Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok 1.Kat No:366 Topkapı/İSTANBUL Tel: 02125446634

Yayın Türü: Yaygın süreli, aylık

Seçimler Kronik Sıkıntıya İşaret Etti: TOPLUMSAL MUHALEFETTE TEMSİL BUNALIMI

V.U.Arslan

30 Mart seçimlerinin işaret ettiği sonuçlar-
dan birisi de toplumsal muhalefetteki tem-
sil bunalımıydı. Yani Gezi'den beri güçlü
bir dalga olarak kendisini gösteren, mil-
yonları kapsayan ve yeni bir kuşağı
radikalleştiren toplumsal muhalefet, ken-
disini ifade edecek bir siyasi aktör
bulamıyor ve CHP'de sıkışıp kalıyor. CHP
ise bütün hantallığı, sağa kayışı ve bir
idealden yoksun oluşuyla yani kısaca bir
düzen partisi olmasıyla **AKP karşıtı
dinamiği çıkamaz sokaklara sürükle-
mekte.**

Haziran Günleri'nin tıkanmasında da
bahsini ettiğimiz temsil bunalımı büyük
bir etkendi. Milyonlarca insan, liderliksiz
kaldıklarından nlerini göremedi; kendi-
liğinden hareket, manevra yapamadı ve bir
strateji oluşturamadı. Bu yüzden AKP, her
şeye rağmen inisiyatifi ele almayı başardı.
Tabandaki gençliği ve dinamizmi yansıta-
cak yeni ve sevilen siyasi aktörler veya
ayytılar, Gezi Direnişi içerisinden çıka-
mayınca gelişen siyasi perspektif yoksun-
luğu sonucunda hem sokak hareketi belirli
bir tıkanma yaşadı, hem de AKP'nin üstün-
lğne dayanan siyasi yelpaze değişme-
den kalmış oldu. **İşte, 30 Mart seçim-
lerinin sonucu bu noktada bağlandı.**
Zira, AKP'nin tabanını cezbedecek
yeni bir siyasi odak, hareket
içerisinden çıkamadı.

Kitle hareketlerinin sarstığı
lkelerden olan
Yunanistan'daki
mücadele enerjisi
Syriza'ya
yönelmişti, İtalya'
da komedyen
Giuseppe Grillo
siyasi sisteme yeni
bir soluk getirmiş
ve en ileri örnek
olan Arjantin'de
ise Troçkist rgt-

lerin oluşturduğu **İşçilerin Sol Cephesi**,
%6 civarında oy oranına ulaşarak sisteme
büyük bir meydan okumada bulunmuştu.
Oysa, Gezi sonrası Türkiye siyasi yel-
pazesinde değişim olmadı; aynı tas, aynı
hamam. Ciddi potansiyeli olan **HDP**, Kürt
ulusal hareketinin AKP ile olan müzakere
sürecinin geleceğine ilişkin kaygıları
ncelik etmesi sebebiyle önüne çıkan fır-
satları adeta tepti. 17 Aralık operasyonu
sonrasında da Kürt ulusal hareketinden
gelen olumsuz demeçler, yine HDP'yi ge-
rilere taşıdı. Gezi'ye katılan geniş kesim-
lerde HDP'nin esas olarak CHP'yi hedef-
lediği algısı oluştu, tersinden AKP'ye de
belirli bir iltimas geçildiği kanısı uyandı.
Yıldızı parlayan diğer unsur olan **İhsan
Eliaçık** ya da Antikapitalist
Müslümanların siyasi bir alternatif sunma-
ması, AKP karşısında siyasi özne olarak
geriye bir tek CHP'nin kalmasına sebep
oldu. Sokak hareketinde önemli etkisi olan
sosyalistlerin ise siyasi alternatif olmak
konusunda kayda değer bir kapasitesinin
henüz olmadığı ortada.

Sosyalistlerin CHP'yi Desteklememesi Hata mıydı?

CHP gibi kurt kariyer politikacılarından
oluşan burjuva bir partinin Gezi
dinamiğine fazla

fazla dar geleceği ortadaydı. AKP-CHP-
MHP-BDP siyasi şemasının AKP'yi ihya
ettiği de aynı şekilde ortadaydı. Bu ortam-
da CHP sağa kayarak büyüme şansını
denedi. Anti-emperyalist bir tutum
belirleyeceğine ABD emperyalizminin
yeni ajanı olmaya soyundu. **ABD-
TÜSİAD-Cemaat şeytan üçgenine** bel
bağlayan CHP karşısında sosyalist solun
kendi adaylarını göstermesi dışında bir
alternatif söz konusu olamazdı. Aksi
durumda yani CHP'nin desteklenmesi
halinde, sosyalist sol kendi varoluş
gerekçelerini ve amaçlarını ortadan kaldı-
r mış olurdu. Bu yüzden de CHP'lilerin
sosyalistlere karşı **"oyları bldnz"**
şeklinde suçlamaları tamamen yersizdir.
Bir yandan ABD-TÜSİAD-Cemaat
lsnn yeni projesi olacaksınız, diğer
yandan MHP ile yakınlaşacaksınız sonra
da çıkıp "sosyalistler oyları böldü" diye
feryat edeceksiniz, devrimcileri suçlaya-
caksınız. Bunun anlamı sosyalistlerin
kayıtsız şartsız teslimini istemektir.
Olacak şey mi bu? Bu suçlamaların hiçbir
ciddiliği bulunmuyor.

Ayrıca kutuplaşma nedeniyle sosyalist-
lerin gösterdiği adayların Hopa dışında
ciddi bir etken olmadığı da ortada. Hopa
gibi sol-sosyalist kimliği ile öne

çıkan, geçtiğimiz yıllarda Metin Lokumcu'nun acısını yaşayan sembol bir kentte belediyenin AKP'ye kaptırılmasının faturası tek başına sosyalist kurumlara kesilmemelidir. Evet, %50'nin üzerindeki sol oylar 3'e bölünmüş ve aradan sıyrılan AKP olmuştur, yani bir anlaşma olsaydı sonuç farklı olurdu. Ama anlaşma konusunda geri çekilmek neden illa ki sosyalistlere düşsün ki? Sosyalist kurumların daha akıllı davranması gerektiği açık, ama CHP'nin **"Rabbena hep bana anlayışı"** da gözlerden kaçırılmamalı ve mahkum edilmelidir. Bir yandan berbat bir belediyecilik performansı sergileyeceksiniz, diğer yandan sosyalistler bana tabi olmalı diyeceksiniz.

Bundan Sonrası

Bundan sonrası için ilk önce elimizde ne var ona bakalım. Birincisi AKP hala iktidarda olduğuna göre **"AKP karşıtı dinamik"**, varlığını koruyacaktır ve ilk andaki moral bozukluğunun atlatılmasından sonra yeri geldikçe kendisini eylem olarak gösterecektir. AKP'ye karşı gelişen muhalefetin hem eylemsel, hem de fikirsel anlamda radikalleştiğini ve bunun böyle devam edeceğini varsayabiliriz. Bu da yeni bir kuşağın sola kayması anlamına geliyor. Yani, **karamsarlığa kapılmaya gerek yok**. Sınıf mücadelesinin bu tarihsel kesitini sosyalist inşa için verimli bir dönem ya da başka bir deyişle ciddi fırsatların var olduğu bir ortam olarak değerlendirmeliyiz.

AKP hala iktidarda olduğuna göre "AKP karşıtı dinamik", varlığını koruyacaktır ve ilk andaki moral bozukluğunun atlatılmasından sonra yeri geldikçe kendisini eylem olarak gösterecektir. AKP'ye karşı gelişen muhalefetin hem eylemsel, hem de fikirsel anlamda radikalleştiğini ve bunun böyle devam edeceğini varsayabiliriz. Bu da yeni bir kuşağın sola kayması anlamına geliyor. Yani, karamsarlığa kapılmaya gerek yok. Sınıf mücadelesinin bu tarihsel kesitini sosyalist inşa için verimli bir dönem ya da başka bir deyişle ciddi fırsatların var olduğu bir ortam olarak değerlendirmeliyiz.

Diğer taraftan bu fırsatların kendiliğinden ve basitçe realize olmayacağını belirtmek gerekir. Bu noktada kuru kuruya örgütlenme çağrısı yapmanın kendi başına bir getirisi olmayacak. Kitlelerin birebir görüp hissedeceği bir başarı öyküsü olmadan ve bu çerçevede geliştirilecek somut ve inandırıcı hedefler geliştirilmeden kimse sosyalist örgütlere akın akın insan gelmesini beklemesin. Yani örgütlenme adına elverişli bir tarihsel kesittiyiz derken bunu 68-78 kuşağında olduğu gibi kendiliğinden ve hızlı bir süreç olarak kavrayamayız. Geniş kesimler açısından haldır haldır bir örgütlenme arayışından söz edilemeyeceğini Haziran Günleri'nden beri yaşayarak gördük.

Bir akına benzeyen örgütlenme süreci olmayacağına göre sosyalistler için önümüzdeki süreç, elverişli olsa da kolay bir dönem de değil. Gerçekçi olmak gerekirse sosyalist solun kısa vadede öyle etkileyici bir başarı öyküsü ortaya koyması mümkün değil. Bu yüzden sıkı durmak şart. Bir yandan enerjik ve yaratıcı bir çaba içerisinde olmak, diğer yandan da istikrarlı ve adım adım da olsa gelişen örgütsel performanslar sergilemek gerekiyor. Bunun için de olmazsa olan yeni gençlik kuşağı içerisinde akın akın insan beklemek yerine bu kesim içerisinde yeni kadrolar çıkartmak ve bunların sayısını çoğaltmaktır. Yani bir anlamda bahsettiğimiz şey **"boy atmaktır"**. Hızlı ve belirleyici zaferler beklemek kesinlikle hayal kırıklığı yaratacaktır.

Haziran Günleri'nin tıkanmasında da bahsini

ettiğimiz temsil bunalımı büyük bir etkendi. Milyonlarca insan, liderliksiz kaldıklarından önlerini göremedi; kendiliğinden hareket, manevra yapamadı ve bir strateji oluşturamadı. Bu yüzden AKP, her şeye rağmen inisiyatifi ele almayı başardı.

Tabandaki gençliği ve dinamizmi yansıtacak yeni ve sevilen siyasi aktörler veya aygıtlar, Gezi direnişi içerisinde çıkamayınca gelişen siyasi perspektif yoksunluğu sonucunda hem sokak hareketi belirli bir tıkanma yaşadı, hem de AKP'nin üstünlüğüne dayanan siyasi yelpaze değişmeden kalmış oldu. İşte, 30 Mart seçimlerinin sonucu bu noktada bağlandı. Zira, AKP'nin tabanını cezbedecek yeni bir siyasi odak, hareket içerisinde çıkamadı.

Diğer taraftan sosyalist solun geleneksel yapısının böyle bir görevi yerine getirmek için pek elverişli olduğu söylenemez. Bu yüzden de geçmişten günümüze tekrarlanan gelen ideolojik ve bunun yansıması olan pratik zaafardan kurtulmak gerekir. Geçmişin bir muhasebesi olmadan geleceği inşa edemeyiz. Yani, 20.yy'ın Türkiye ve dünyadaki dersleri çıkarılmadan 21.yy'a talip olamayız. Bu görevi ancak yeni bir gelenek, kendi dinamiğini ve rüzgarını yaratarak gerçekleştirebilir. SDH bu göreve taliptir.

Suriye Afganistanlaşırken, Türkiye Pakistanlaşıyor Mu?

Emre Güntekin

Seçimlerden birkaç gün önce yayınlanan tape, devletin güvenlik aygıtlarının tepe noktalarındaki isimlerden Suriye ile ilgili olarak skandal sözler duyulmuştu. Seçim hengâmesinde ve Tayyip Erdoğan'ın algıyı daha çok yapılan casusluk üzerine yönlendirmesiyle birlikte bu korkunç suç arada kaynadı gitti. Büyük ihtimalle de unutulacak. Zaten artık manası da kalmadı, çünkü Erdoğan seçim başarısının coşkusuyla yaptığı balkon konuşmasında Suriye ile savaş halinde olduğumuzu ifade etti. Ancak bu sözler bir kenara not edilmeli. Gelecek, AKP'nin Suriye politikasının Türkiye'yi ciddi bir tehditle yüz

yüze bırakacağını şimdiden gösteriyor.

Daha önceki bir sayımızda "Suriye İç Savaşı'nda İç Savaş" başlıklı bir yazı yazmış ve Esad rejimine karşı savaşan İslamcı gruplar arasındaki kamplaşmalardan ve yeni şekillenmelerden bahsetmiştik. Aradan geçen üç ayda İslamcı çetelerin başkalaşımı durmadı, aksine her geçen zaman giderek radikalleşmiş yorumların ortaya çıkmasına ve ideolojik açıdan zayıf kalanların operasyon sahasından da silinmesine neden oluyor. ÖSO mücadeleyi başlatmış, ancak Batı'yla fazla uyumlu bulunmuş, sahaya El Kaide'nin girişiyi birlikte bir parçalanma yaşamıştı.

Derken uluslararası emperyalist kapitalist sistemin müdahalesiyle süreç yeniden şekillendirilmeye çalışılmış ve bu kez destek İslami Cephe'ye aktarılmıştı. Gelinek nokta, Irak-Şam İslam Devleti'nin (İŞİD) sahaya hükmetmeye aday olduğunu gösteriyor.

Bundan üç ay önce yazdığımız yazıda nasıl Suriye Afganistanlaşıyor dediysek bugün de Türkiye'nin Pakistan'a dönüşmeye başladığı konusunda ciddi uyarılar yapma durumuyla karşı karşıyayız. Bugüne kadar İslamcı grupları sonuna kadar destekleyen AKP iktidarı, Türkiye'yi geri dönülmez bir yolun içerisine soktu.

Suriye'deki savaş sona erse de ermese de geleceği belirsiz bir savaş bizi bekliyor. Suriye bataklığına girmiş durumdayız ve adım adım çamurun içine saplanıyoruz.

Kısa bir süre önce IŞİD'in Suriye sınırının 35 km içerisinde kalan ve Türkiye toprağı sayılan Süleyman Şah Türbesi çevresini kontrol altına alması geniş yankı uyandırmıştı. Aynı süreçte Niğde'de jandarmaya düzenlenen saldırı ve Ümraniye'de IŞİD üyesi oldukları ifade edilen kişilerin polisle çatışmaya girmesi, tehlikenin hemen yanı başımızda olduğunu göstermişti.

El Kaide ve ondan türeyen İslami unsurlarla ilgili eksik bilinen bir nokta varsa; o da şaşmaz bir Batı kuklası olduklarıdır. Evet, 1980'li yıllarda El Kaide'nin oluşumunda SSCB'nin işgaline karşı Afgan mücahitlerine örgütlü bir kimlik kazandırılmasında Batı'nın desteği tartışılmazdı. Ancak gelinen noktada artık El Kaide ile simgeleşen cihatçı akımlar, dünya genelinde önemli bir oyuncu konumuna yükselirken, Batı'nın üzerlerindeki kontrol yeteneği giderek zayıfladı. Meseleye sadece bir

terör örgütüyle karşı karşıya oldukları çerçevesinde bakanlar şu gerçekle yüzleşecektir: On yıllardır sürdürdükleri gerilla savaşlarına, sansasyonel saldırı tecrübelerine dayanan ciddi bir askeri birikime sahip; öte yandan ideolojik bir davanın takipçileri olmaları nedeniyle daha inatçı olan bu örgütler, girdikleri İslam coğrafyasında hızla etki alanlarını genişlettiklerinden Ortadoğu' da daha uzun yıllar söz sahibi olacaklardır.

Türkiye için ihtimaller

Türkiye'nin bugüne kadar topraklarını sonuna kadar açtığı El Kaide gibi yapılardan kısa vadede kurtulması giderek imkânsızlaşmaktadır. Dahası zorlayıcı birtakım koşullar oluşmadığı takdirde AKP iktidarının böyle bir niyeti de bulunmamaktadır. Son olarak İslamcı çetelerin Keseb'e yönelik saldırılarında TSK, işi Suriye ordusuna yönelik operasyonlara aktif askeri destek sunarak, hatta provakatif bir şekilde bir Suriye jetini düşürerek ileri boyuta taşımıştı. Uluslararası alanda Türkiye'nin topraklarını İslamcı gruplara açması ve Suriye'ye yönelik

saldırıların üssü haline dönüştürmesi ciddi soru işaretleri uyandırmaktadır. Türkiye'nin bu soru işaretlerini giderme adına atabileceği adımların ise bir sınırı bulunuyor: Örneğin kısa bir süre önce Türkiye sınırı yakınında bulunan Azez'in El Nusra Cephesi tarafından ele geçirilmesinin ardından Türkiye Civegözü ve Öncüpinar sınır kapılarını kapatmıştı. Akabinde ise El Nusra Cephesi Türkiye'yi ciddi saldırılarla tehdit etmişti. Ayrıca geçtiğimiz yıl içerisinde Türkiye'deki El Kaide hücrelerine yönelik operasyonlar düzenlense de örgütün otonom bir ağı sahip olması ve hücreler arasında iletişimin minimum seviyede bulunması nedeniyle operasyonların etkisi de sınırlı olmuştu. Tabi ki bu operasyonların özellikle Suriye politikası ile ilgili olarak Batı tarafından yapılan basıncın etkisiyle dostlar alışverişte görsün hesabı yapıldığını vurgulamak gerekir. Öyle ki Türkiye El Kaide'nin neredeyse yegâne silah kaynağına dönüşmüş durumda. MİT'in tırlarının yakalanması ile birlikte bu konudaki en ufak bir şüphe bile dağılmıştı.

Türkiye'nin El Kaide'ye verdiği açık desteği uzun uzun tartışmayacağız; ancak asıl odaklanılması gereken nokta bundan sonra Türkiye'nin El Kaide ile nasıl bir sınav vereceğidir. Zira Suriye'de savaşımaya giden binlerce cihatçının Türkiye sınırlarını kevgire çevirmesi bir yana; yaklaşık 5600 Türk'ün cihatçıların saflarında savaştığı iddia ediliyor. Bu gruplar rotayı bir gün elbet Türkiye'ye çevirecektir. Ruşen Çakır bu tehlikeye şu şekilde dikkat çekiyor: "yıllar boyunca Afganistan, Çeçenistan, Irak, Suriye gibi cihad alanlarında çok sayıda Türkiye vatandaşının savaştığını; bir kısmının zamanla birer yeni Selefi hâline geldiklerini biliyoruz. Bunların bir bölümünün dönüş kararı alması hâlinde bile Türkiye'de güçlü bir Selefi dalgaya tanık olabiliriz. Peki dönerler mi? Eğer şu ya da bu nedenle, örneğin AKP'nin iktidarı kaybetmesi hâlinde Türkiye bir "cihad alanı" olarak kabul edilmeye başlarsa bu mümkün." (Vatan, 11 Mart)

Uluslararası alanda da en sık gündeme getirilen konulardan birisi de özellikle Avrupa'dan Suriye'ye savaşmak için giden cihatçıların dönüş yapması. Suriye'de 2-3 bin arasında Avrupalı savaşçı bulunduğu biliniyor. Bu unsurlar çok ciddi bir silah kullanma, bomba imalatı ve bireysel saldırı tecrübesinden geçiyorlar ve başka herhangi bir alanda bulamayacakları saha tecrübesi ediniyorlar. Özellikle Avrupa'dan gidişlerde Türkiye ana geçiş noktasını oluşturuyor.

Cihatçı grupların Türkiye'ye yönelik ilgileri özellikle Türkçe yayın yapan sitelerinin işlerliğinden de anlaşılabilir. Türkiye'de özellikle iktidar eliyle gerçekleştirilen muhafazakârlaştırma İslamcı çeteler için muazzam bir kolaylık yaratıyor. Türkiye kendi içine kapandıkça, Erdoğan'ın rejimi radikal Sünni İslam yorumuna kaydıkça kendi tabanından cihatçı yapılara doğru geçişkenlik artıyor. İHH gibi bu gruplara lojistik destek sunan gruplar iktidar eliyle palazlandırılıyor.

Pakistan'ın Ölümcül Hatası

Bugün Türkiye'nin yaptığı hatanın benzeri tarihte mevcut: Pakistan'da uzun yıllar El Kaide'ye ve Taliban'a ev sahipliği yaptı. Afganistan iç savaşında ve SSCB işgali döneminde Pakistan, Taliban'dan Himetyar'a kadar fanatik dinci oluşumların hamisi durumundaydı. Pakistan devleti bir yandan ABD merkezli emperyalist bloğun tetikçiliğini yaparken diğer yandan Afganistan

Pakistan'da uzun yıllar El Kaide'ye ve Taliban'a ev sahipliği yaptı. Afganistan iç savaşında ve SSCB işgali döneminde Pakistan, Taliban'dan Himetyar'a kadar fanatik dinci oluşumların hamisi durumundaydı. Pakistan devleti bir yandan ABD merkezli emperyalist bloğun tetikçiliğini yaparken diğer yandan Afganistan üzerinde bu örgütler aracılığıyla kontrol sahibi olmayı düşlüyordu. Dikkat ederseniz bu durum, Türkiye'nin Suriye politikasına ne kadar da benziyor. AKP ve T.Erdoğan da bir yandan emperyalizmin taşeronluğu ve tetikçiliğini yaparken diğer yandan Neo-Osmanlı hayalleriyle Ortadoğu'da Sünni İslam'ın yeni halifesi olmayı düşlüyor.

Niğde'de jandarma öldüren IŞİD üyesinin bu saldırıyı yaparak sevap işlediği söyleyebilecek kadar gözü dönmüştü.

üzerinde bu örgütler aracılığıyla kontrol sahibi olmayı düşünüyordu. Dikkat ederseniz bu durum, Türkiye'nin Suriye politikasına ne kadar da benziyor. AKP ve T.Erdoğan da bir yandan emperyalizmin taşeronluğu ve tetikçiliğini yaparken diğer yandan Neo-Osmanlı hayalleriyle Ortadoğu'da Sünni İslam'ın yeni halifesi olmayı düşünüyor.

Hatta örgütün lideri Usame Bin Ladin hala üzerinde şaibeler barındıran bir operasyonla bu ülkede öldürülmüştü. Geçtiğimiz yıl Kasım ayında da Pakistan Taliban'ının lideri Hekimullah Mesud insansız hava aracıyla düzenlenen bir saldırıda bu ülke içinde yaşamını yitirmişti. Onun selefi Beytullah Mesud'da 2008 yılında yine bir insansız hava aracı saldırısında öldürülmüştü. Bu liste uzayıp gider. El Kaide'nin uluslararası lideri Ayman El Zevahiri halen Pakistan'da bulunuyor. Kısacası liderliği ortadan kaldırmak hareketi geriletmenin en zayıf yollarından birisi. El Kaide gibi Cihadçı gruplarda en az savaşımlar kadar komutanlar da sahada varlıklarını gösteriyorlar.

Avrupa'dan ve dünyanın diğer bölgelerinden Pakistan'a geçen radikal İslamcılar El Kaide ve Taliban ortaklığıyla işleyen kamplarda savaş eğitimi alabiliyorlar. Örgütün Pakistan'da bulu-

Suriye'de savaşmaya giden binlerce cihatçının Türkiye sınırlarını kevgire çevirmesi bir yana; yaklaşık 5600 Türk'ün cihatçıların saflarında savaştığı iddia ediliyor. Bu gruplar rotayı bir gün elbet Türkiye'ye çevirecektir.

nan gücü gerektiği durumlarda Afgan operasyonlarında da rol alabiliyor. Pakistan devleti ise zaman zaman cihatçı gruplara karşı operasyonlar düzenlese de bu durum içerde siyasi istikrarsızlığın, iç çatışmanın önüne geçemiyor. Son olarak Eylül 2013'te İslamcı gruplar Peşaver'de bir kiliseye ayin sırasında saldırmış ve 78 kişiyi katletmişlerdi. Azınlıktaki Şiilere yönelik katliamlarsa çok daha sık karşılaşılan bir durum.

Artık bizim de bir Peşaver'imiz mevcut. Kentin adı kelime olarak "sınır kenti" anlamına geliyor. Yine Afganistan ile Pakistan arasındaki El Kaide geçişkenliğinde tıpkı Hatay gibi önemli bir konumda yer alıyor. ABD Yurtdışı Güvenlik Konseyi'nin 2013 raporunda kent şöyle aktarılıyor: "Hırsızlık, kapkaç, intikam ve namus cinayetleri, siyasi şiddet, terör saldırıları, adam kaçırma, askeri operasyonlar ve toplumsal kargaşa, hem Peşaver hem de Pakistan'ın kuzeybatısında sık rastlanan olaylar. El Kaide ve Taliban unsurları ile yerel silahlı mezhep temelli gruplar, Pakistan'ın genelinde tehlike oluşturuyor. FATA ve Swat Vadisi de dâhil olmak üzere KP Eyaleti'nin (Peşaver bu eyaletin başkenti) büyük bölümü devletin kontrolünün dışında kalıyor ve buralar teröristler, aşırı gruplar ve militan gruplar için saldırı hazırlığı, eğitim ve planlama yapmak için bir güvenli liman sağlıyor." Yine Hatay'a benzer bir şekilde Afganistan'da süren savaştan kaçan on binlerce Afgan mülteci kentte kalıyor ve Taliban'ın insan kaynaklarından birini oluşturuyor.

Türkiye'de devletin artık Hatay ve Suriye sınırında bulunan diğer illerde ne kadar kontrol sahibi olduğu tartışmalıdır. Düne kadar bölge halkları özellikle İslamcı grupların bölge halklarına uyguladıkları pervasız şiddetinden, iktidar tarafından beslenen aç gözlülüklerinden sıklıkla şikâyet ediyorlardı. İktidarın buna yanıtı ise Türkiye halklarını özellikle Sünni mezhepçilik temelinde kendi topraklarında ve bütün amacı Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmek olan bir savaş karşısında ikinci sınıf vatandaş konumuna düşürmek oldu. Bu öfke Gezi Direnişi'nde de kendisini göstermiş ve en sert çatışmaların yaşandığı yerlerin başında Hatay

gelmişti. Katledilen 3 gencin bu bölgeden çıkması da tesadüf değil.

İktidar bugüne kadar kaybedileceği açık olan bir kumarı sürdürmeye çabaladı ve halen de yanlışı hem kendi hem de bölge halklarının boynuna dolamakta kararlı. Türkiye ile birlikte Suriye de artık bitmeyeceği anlaşılan bir savaşın içine düşürüldü. Afganistan örneğini göz önüne alın ve sadece öznelerle nesneleri değiştirerek Suriye denklemine uyarlayın. Türkiye için tehlikeli noktalardan birisi de bu savaşın ortasında yalnızlaşma yaşamaktır. Esad'ı devirmek için bugüne kadar İslamcı çetelere desteği esirgemeyen ABD öncülüğündeki Batılı emperyalist kapitalistler de artık sahadaki varlıklarını gevşetmiş durumdadır. Daha çok "ılımlı" isyancıları eğittikleri Ürdün sınırına ağırlık vermiş durumdadır. Ancak Türkiye'nin böyle bir şansı bulunmuyor. Geri dönülemez nokta çoktan aşılmış durumda.

AKP iktidarı Türkiye'yi Yemen'den Nijerya'ya, Suriye'ye kadar artık dünya genelinde savaşların yaktığı ateşlere körükle giden bir ülke konumuna düşürdü. En son THY'nin Nijerya'daki iç savaşta kullanılmak üzere ağır silah taşıdığı açığa çıktı. Bugüne kadar sadece Türkiye topraklarında yüze yakın insanımız Suriye ile süren savaşın bedelini yaşamlarıyla ödeditiler. Kirli savaşın başlangıcından bu yana Suriye topraklarında ise yüzbinlerce suçsuz insan yaşamını yitirirken, milyonlarcası komşu ülkelere iltica etmek zorunda kaldı. İnsanlık bir avuç ağgözlünün, iktidar düşkününün, zorbanın hırslarının bedelini böylesine ağır bir maliyetle ödemek zorunda değil.

AKP'nin Türkiye'yi içine düşüğü bu derin bunalımdan ve kaostan çıkarma şansı yok. Aksine böyle bir ortamdan beslenen bir iktidara evrilmiş durumda. Savaşa da, AKP'nin bizi mahkûm ettiği bu kirli düzene karşı da tek çıkar yol sosyalizm mücadelesinden geçmektedir.

İktidar bugüne kadar kaybedileceği açık olan bir kumarı sürdürmeye çabaladı ve halen de yanlışı hem kendi hem de bölge halklarının boynuna dolamakta kararlı. Türkiye ile birlikte Suriye de artık bitmeyeceği anlaşılan bir savaşın içine düşürüldü. Afganistan örneğini göz önüne alın ve sadece öznelerle nesneleri değiştirerek Suriye denklemine uyarlayın.

40. Yılında Kıbrıs İşgali

Kasım 1973'te Yunanistan'da darbeyle iktidarı ele geçiren Albaylar Cuntası, 15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta paralel bir darbeye imza atarak Makarios'u devirir ve Nikos Sampson liderliğinde aşırı sağ bir cunta oluşturulur. Cuntanın ilk işi Kıbrıs'ı Yunanistan'a katmak (Enosis) için düğmeye basmak olur ve bu da Türkiye'ye Kıbrıs'a müdahale etme imkanı verir. Sağcı EOKA paramiliter gruplarının azınlık Türk nüfusa yaptığı baskı ve katliamlar gerekçesiyle 1964 sıralarında düşünülen ama ABD'nin engellemesiyle gerçekleştirilemeyen Kıbrıs çıkartması, 10 yıl sonra bu kez mümkündür. 20 Temmuz'da, zamanın başbakanı Bülent Ecevit'in kararıyla, TSK on binlerce askerle Kıbrıs'ı işgal etmeye başlar. İşgal, iki aşamada gerçekleşir ve başarılı olur. Kıbrıs ikiye bölünür, binlerce insan hayatını kaybederken Yunanistan'daki Albaylar Cuntası, Atina'daki Politeknik ayaklanmayla devrilir. Aradan geçen 40 yıla karşın ada halklarının bölünmüşlüğü, Türkiye ve Yunanistan'ın garantörlük adı altındaki baskıları ve emperyalizmin adadaki varlığı halen sürmektedir.

Genel Bir Bakış

Kıbrıs, Akdeniz'in üçüncü büyük adasıdır. Kuzeyinde Türkiye, doğusunda İsrail, Lübnan, Suriye; güneyinde Mısır; kuzeybatısında ise Yunanistan yer almaktadır. Doğu Akdeniz'de "batmayacak uçak

gemisi" olarak değerlendirilen Kıbrıs, bölgede egemen olmak isteyen emperyalist güçler için de önemli bir konuma sahiptir. Adanın toplam nüfusu 1 milyon 100 bindir. Bu nüfusun yaklaşık 300 bini adanın kuzeyinde yaşamaktadır. 1980'lere kadar adada çok az nüfusla İngiliz, Ermeni ve Maruni toplulukları da bulunmaktaydı. 1974 hareketiyle birlikte özellikle 1983 yılında KKTC'nin ilanından sonra Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden adaya göçler ile Kıbrıs'ın demografik yapısı TC tarafından değiştirilmiştir. Uzun zaman yerli Kıbrıs Türkleri ile göçmen Türkler arasında belirli bir mesafe mevcut olsa da yeni kuşaklarla birlikte bu mesafeler büyük ölçüde kapanmıştır.

Kıbrıs, 1571 yılında Osmanlı tarafından ele geçirilmiştir. 1878 yılında 93 Harbinde Ruslara karşı çok zor duruma düşen Osmanlı, Kıbrıs'ı 'Ruslara karşı alınan desteğin' karşılığı olarak yıllık yaklaşık 92.000 altın bedeliyle Birleşik Krallık'a kiralamıştır. Osmanlı mülkiyeti devam ediyor sayılmakla birlikte, yönetim tamamen Birleşik Krallık'a geçmiştir. Birleşik Krallık Ada'yı "Komiser" diye tabir ettiği yüksek rütbeli yöneticilerle idare etmiştir. 1.Dünya Savaşı'nda Osmanlı, Almanya'nın yanında yer alınca, 1914 yılında, Birleşik Krallık adayı ilhak ettiğini ilan etmiştir. 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın 21. Maddesi

gereğince, Birleşik Krallık'ın ilhakı tanındı. 1925 yılında Kıbrıs Crown Colony olarak ilan edildi ve adaya ilk Türkiye Cumhuriyeti konsolosu atandı. Kıbrıs halkının bu emperyalist işgallere tepkisi ve mücadelesi her zaman olmuştur, ama bu tepki, adada yaşayan iki kardeş halkın birbirine düşürülmesiyle son bulma noktasına gelmiştir.

Kıbrıslılar, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere

İngiliz işgaline karşı Kıbrıslılar mücadele verseler de Britanya yönetimi böl ve yönet taktiği gereği azınlık olan Türkleri önemli mevkilere getirip onları kayırıyor görüntüsü vererek Kıbrıs Rum ve Türk halkları arasına düşmanlık tohumları ekiyordu. Britanya idaresine karşı mücadele eden Rumların Enosis istekleri de Kıbrıslı Türkleri Britanya'nın kucağına itmekteydi. Britanya yönetimine bağlı polis, savcı, gardiyan vb. görevlere çoğunlukla Türklerin atanmış olması etnik düşmanlığı körükledi.

Ocak 1950 tarihinde Doğu Ortodoks Kilisesi, Kıbrıs Türk toplumunun boykot ettiği bir referandum düzenledi. Referandumun sonucunda, katılan halkın %90'ı Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşmesi düşüncesi olan Enosis lehinde oy verdi. 1955'te Yunanistan iç savaşında komünistlere karşı savaşan Georgios Grivas'ın öncülüğünde kurulan aşırı sağcı

ve anti-komünist EOKA örgütü, Birleşik Krallık kuvvetlerini adadan çıkarmak için silahlı eylemlere başladı. Kıbrıs Rumlarının bu silahlı mücadelesi, her ne kadar anti emperyalist bir ayaklanma olarak sunulsa da Yunanistan'a bağlanma taraftarı bir ayaklanmaydı ve adadaki Türklere karşı milliyetçi saldırıları içermektedir. Bu zaman zarfında Kıbrıs Türkleri de kendi milliyetçi örgütlerini inşa etmeye koyuldular: Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT). Bu örgüt, zaman içerisinde TC kontrgerillasının güdümüne girdi, bu unsurlar tarafından organize edilmeye ve silahlandırılmaya başladı. TMT de tıpkı EOKA gibi aşırı sağcı ve antikomünistti. "Kurt"lu bir ambleme sahipti ve üyeleri için İslami bir tona sahip "mücahit" ifadesini kullanıyordu. Rum milliyetçilerinin politikası "Enosis", Türk milliyetçilerinin politikası ise "Taksim" (bölünme) idi. Her iki toplumda da milliyetçi akımlar etkinlik kurdular, karşılıklı faşizan saldırılar gerçekleştirdiler ve enternasyonalist tutum alan Kıbrıslı solcuları ve işçi önderlerini katlettiler.

Kara Bir Leke 6 Eylül

6 Eylül 1955 yılında Selanik'te M.Kemal'in doğduğu evin bombalandığı haberi devlet eliyle gazete manşetlerine taşındı. Ardından ırkçı 6-7 Eylül kanlı olayları baş gösterdi. Müslüman olmayan tüm halka özellikle Rumlara karşı saldırılar düzenlendi. 12 gayri-Müslim öldürüldü, 300 kişi yaralandı, yüzlerce kadına tecavüz edildi, binlerce ev ve işyerleri ile yüze yakın kilise yakıldı ve yağmalandı. Saldırıları son derece örgütlü ve planlı bir şekilde ilerledi. "Kıbrıs Türktür Cemiyeti" ve "İstanbul Yüksek Okullar Talebe Birliği" gibi örgütler, saldırılara önderlik etmişlerdi. Ve hükümet her zamanki iftira politikasını yine uygulayarak bütün bunları komünistlerin yaptığını iddia etti ve hem Rumları hem de komünistleri hedef göstererek ikisini de aradan çıkarmış oldu. Yıllar sonra orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu, "6-7 Eylül olayları Özel Harp dairesinin işiydi ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." diyerek gerçeği kendi ağızıyla itiraf etti. Yani sözde Kıbrıs'taki mazlum Türkleri korumaya çalışan Türkiyeli egemenler, İstanbul'da katledile katledile zaten bir avuç kalan Rum ve Ermeni nüfusuna karşı iğrenç bir kıyım gerçekleştirmiştir. TC'nin Kıbrıs politikasının bir yanı da içeride

son kalan Rumları da göçe zorlayıp sıfırlamaktır. Nitekim bu amaçlarına ulaşmışlardır.

Kıbrıs'ta Baskılar

1950'lilerin ikinci yarısında Kıbrıs'ta bütün sol örgütler kapatıldı ve bütün sol yayımlar yasaklandı. Yaklaşık 140 kişi tutuklandı ve kamplara gönderildi. 1959 Aralık ayına kadar bu baskılar sürdü. Bu dönemde EOKA'nın faşist liderlerinden Grivas'ın yönlendirmesiyle, pek çok sol kadro katledildi. Buna rağmen sol kadrolar illegal mücadeleye devam ettiler. Diğer taraftan sınıf mücadelesinde kritik bir yer tutan Kıbrıs'taki Stalinist komünist parti AKEL, milliyetçilikten nasibini fazlasıyla almıştı ve gerçek bir devrimci alternatif yaratması mümkün değildi.

1956 yılının ilk aylarında Makarios'la "özerklik" görüşmeleri başlatan İngiltere, Makarios'un "ulusun kendi kaderini tayin hakkı"nda ısrarcı olması üzerine, O'nu tutuklatarak sürgüne gönderdi.

1956 Temmuzunda İngiltere'nin çıkarlarına ters düşen bir gelişme yaşandı. Mısır'daki milliyetçi Nasır yönetimi, Süveyş Kanalı'nı ulusallaştırdığını açıkladı ve kanaldan dolayı Mısır'a yerleşmiş olan İngiliz askeri üsleri kapatıldı. Bu arada, Kıbrıs'taki Rumların mücadelesi de artıyordu. Mısır'daki üslerini kaybeden İngiltere, bölgesel önemi iyice artan Kıbrıs'ı elinden tümüyle kaçırmamak için, "ulusun kendi kaderini tayin hakkını" tanımak zorunda kaldı. Ancak adadaki askeri üslerinin kalmasını şart koştu.

1957 yılının başlarında EOKA ateşkes ilan etti, Makarios'un serbest bırakılmasıyla silahlarını bir süre durdurdu. 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti adıyla bağımsızlık kazandı.

TMT ve Adadaki Enternasyonalist Emek Hareketine Saldırıları

Kıbrıs Harekâtı'nın başladığı 20 Temmuz 1974 tarihinde TMT üyesi 17.151 mücahit bulunuyordu. TMT'nin

20 Temmuz'da, zamanın başbakanı Bülent Ecevit'in kararıyla, TSK on binlerce askerle Kıbrıs'ı işgal etmeye başlar. İşgal, iki aşamada gerçekleşir ve başarılı olur. Kıbrıs ikiye bölünür, binlerce insan hayatını kaybederken Yunanistan'daki Albaylar Cuntası, Atina'daki Politeknik ayaklanmayla devrilir. Aradan geçen 40 yıla karşın ada halklarının bölünmüşlüğü, Türkiye ve Yunanistan'ın garantörlük adı altındaki baskıları ve emperyalizmin adadaki varlığı halen sürmektedir.

temel hedeflerinden birisi de adada barışı ve bağımsızlığı savunan Türk emekçilerdi. Kıbrıslı Rumların ve Türklerin ortak düzenledikleri bir mitingin ardından, TMT, faşizan saldırılarla sendikalı Türk işçileri katletmeye başladı. Benzer bir şekilde, solcu Rum işçiler de faşist Rumlarca katledildiler. Emperyalizme karşı ortak bir şekilde mücadele veren işçi sınıfının katledilmesi gerekiyordu. Çünkü güçlenme ihtimali olan sınıf hareketini bir an önce bitirmezlerse tüm çabaları boşa gidecekti. İki taraftan paramiliter milliyetçi örgütler de bu işte tetikçiliği üstlendiler.

Kıbrıs'ın Bölünmesi

Adada 1974'te Yunanistan darbesinin ardından Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gerçekleştirdiği harekât ve işgal sonucu adanın kuzeyinde tek yanlı Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuş, bu devlet sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti adını almıştır. Diğer taraftan bu mini devlet dünya tarafından tanınmayacaktır. (Diğer ülkelere göre bütün ada hala Kıbrıs Cumhuriyeti adıyla kabul edilmektedir. Kıbrıs'ın kuzeyi TC tarafından işgal edilmiş bölge olarak

Kıbrıs Harekâtı'nın başladığı 20 Temmuz 1974 tarihinde TMT üyesi 17.151 mücahit bulunuyordu. TMT'nin temel hedeflerinden birisi de adada barışı ve bağımsızlığı savunan Türk emekçilerdi. Kıbrıslı Rumların ve Türklerin ortak düzenledikleri bir mitingin ardından, TMT, faşizan saldırılarla sendikali Türk işçileri katletmeye başladı. Benzer bir şekilde, solcu Rum işçiler de faşist Rumlarca (EOKA tarafından) katledildiler. Emperyalizme karşı ortak bir şekilde mücadele veren işçi sınıfının katledilmesi gerekiyordu. Çünkü güçlenme ihtimali olan sınıf hareketini bir an önce bitirmezlerse tüm çabaları boşa gidecekti. İki taraftan paramiliter milliyetçi örgütler de bu işte tetikçiliği üstlendiler.

görülür ve KKTC adıyla resmi bir devlet tanınmamaktadır.) Ama TSK, 1974'teki Kıbrıs işgaliyle Türkiye'nin adada hakimiyet kurma emellerini gerçekleştirmeye başlamıştır. Kuzey Kıbrıs ve Güney Kıbrıs adada her ne kadar iki ayrı bağımsız ülke gibi görünse de Kıbrıslılar gerçek bir bağımsızlık kazanamamışlardır. Kuzey Kıbrıs Türkiye'nin "yavru vatani", Güney Kıbrıs da Yunanistan'ın arka bahçesi olmaktan kurtulamamıştır. Ve tüm bunların yanında adada NATO üsleri de bulunmaktadır.

24 Nisan 2004 referandumuna göre adanın kuzeyinde yaşayan halkın büyük bir çoğunluğu Annan Planı çerçevesinde Güney'le birleşme taraftarıdır ama Güney halkının büyük bir çoğunluğu Annan Planı'na karşı çıkmıştır.

1 Mayıs 2004 tarihinde adanın Rumlar tarafından yönetilen Güney kesimi adanın tamamını temsilen, "Kıbrıs Cumhuriyeti" adıyla Avrupa Birliği'ne katılmıştır. Ama bu, çözüm anlamına hiçbir şey ifade etmemiştir. Bölünmüşlük devam ederken AB ekonomik krize girmiş, Güney Kıbrıs da Yunanistan'ı takip ederek ekonomik iflas yaşamıştır. Kuzeydeki mahrumiyet de aynen sürmektedir. Kısacası, çözüm AB'de değil Birleşik Sosyalist Kıbrıs ve onun enternasyonal mücadelesindedir.

6.Filo Eylemleri, Kıbrıs'ın İşgali ve Kötü Sınavlar

6. Filo'nun Akdenize gelmesinde ki temel sebep İsmet İnönü'nün 2 Haziran 1964'te Enosisçilerin ve Türk faşistlerinin adada kıyıma başlamış olmasının ardından adaya yönelik bir hareket düzenleme kararı

almasıydı. İngiltere'nin taşeronu olan Yunanistan'a açılacak olan bu savaş, ABD'yi hayli rahatsız etmekteydi. ABD Başkanı Johnson, 5 Haziran'da İnönü'ye yolladığı mektupta, açıkça bu hareketi engelleyeceklerini bildiriyordu. Mektup Türkiye'nin adaya tek taraflı müdahalesinin iki NATO ülkesinin savaşıması demek olduğunu ve Soğuk Savaş denklemleri içinde bunun kabul edilemez olduğunu anlatırken Türkiye'ye bölgede sadece bir taşeron olabileceği sertçe hatırlatılmış oluyordu. Bu süreçte ilk ABD karşıtı gençlik eylemleri de 27 Ağustos 1964'te düzenlendi. Mektubun ardından Türkiye müdahale kararından vazgeçse de 1967'de Yunanistan'da Albaylar Cuntası'nın iktidarı almasının ardından saldırganlaşan politikası ile Türk faşistlerinin Rumları katletmesi ada halklarının geri dönülmez bir kopuşa itildiği bir sürecin önünü açmış oldu. Durumdan faydalanmak isteyen Türkiye'nin 64'tekine benzer bir harekate kalkışmaması için ABD'nin 6. Filosu derhal Akdeniz'e demirleyerek Kıbrıs'la Türkiye arasına girdi. 68 gençliği 6. Filo'ya karşı çıkarken hem halklarının katili olan ABD'ye karşı büyük bir öfkeyi dillendiriyor hem de Kıbrıs'a müdahale'nin engellenmesine karşı acı bir şekilde milliyetçi tepkiler gösteriyordu.

"Soydaşlarımız katlediliyor" diye propaganda yapan gençlik M. Kemal'i ve Yunan askerlerinin denize dökülmelerini sık sık hatırlıyor ve ABD askerlerini denize dökerek ilhamını buradan alıyordu. Oysa o sırada Kıbrıs'ta büyük bir komünist avı

başlamıştı. AKEL, toplumsal desteğini büyüttü. Rum ve Türk işçilerin birlikte örgütlendiği sendikalar ve üyeleri olan emekçiler Yunan ve Türk faşistlerince ağır bir saldırı altındaydı. Sorun enternasyonalizm sorunu idi.

Adalet Partisi'nin iktidarı döneminde ABD'yle gerilimi azaltmak amacıyla 6. Filo askerleri İstanbul'a "ihtiyaç molası" için davet edildi. TİP de dahil olmak üzere sol, işgalden yanaydı. Kıbrıs'ta ABD ve NATO'ya karşı, NATO üyesi olan TSK ile (!) bu savaş verilmeliydi. Sonuçta hedef sosyalizm falan değil, Milli Demokratik Devrim'di. Denizlerin, Mahirlerin ideolojik olarak Kemalizme böylesine derinden bağlı bir yurtsever-milliyetçi mirası sorgulayacak ne zamanı ne de araçları oldu.

Onlar emperyalizme büyük öfke duyuyorlardı fakat Stalinizmin farklı versiyonlarından başka bir seçeneğin sunulmadığı gençlik anti-emperyalizmin, anti-kapitalizm olduğunu, bunun da enternasyonalist sınıf savaşımının ta kendisi olduğunu söyleyen bir programa sahip değildi. Bu sorun, solun 74'teki Kıbrıs işgalini desteklemesine neden oldu. Kısacası, Stalinist milliyetçilik sadece Yunanistan ve Kıbrıs solu değil aynı zamanda Türkiye solu da esir almıştı.

Kıbrıs İçin Gerçek Çözüm

Kıbrıs'ta yoğun şekilde bulunduğu tespit edilen doğalgaz yatakları emperyalistleri iştaha getirmiş olacak ki emperyalist projeler hız kazanmış durumda. Halklar arasında bir sorun olmamasına rağmen emperyalizm çözümsüz. Mesele emperyalist kapitalist sitemle alakalı, mil-

liyetçi küçük unsurları saymazsak halkların birbirine bir düşmanlığı yok.

Kıbrıs'ın olası Suriye saldırılarına üs olma riski, Kıbrıs halkının bu kirli kan politikalarının ortasında kalması tehlikesini işaret ediyor. Kıbrıs halkı, "Birleşik Sosyalist Kıbrıs"ı kurup enternasyonalist bir çizgiyle dünyaya devrim mücadelesini taşımadıkça AB ve diğer kapitalist politikalardan boşuna çare umacaktır.

Kıbrıs'ın tarihi, emperyalist kapitalist sistem ve onların şovenist temsilcilerinin halkları birbirine nasıl düşürdüğünün acı örnekleri ile dolu. Diğer taraftan aradan onlarca yıl geçmesine rağmen emperyalist sistemin Kıbrıs'taki çözümsüzlüğü devam ediyor.

Kuzey Kıbrıs işgal edildiğinden beri gün yüzü görmedi. Türkiye'deki hakim sınıflar, kendilerinin de kışkırtıcısı olduğu etnik çatışmayı, yaşanan büyük acıları bir sopa gibi kullanarak, Rumlara karşı düşmanlığı sürekli kışkırtarak Kıbrıs'ın kuzeyini adeta bir sömürgeye dönüştürdü. Yunanistan ve Rum taraftaki egemenlerin milliyetçi-şoven tutumları da uzun yıllar boyunca Rauf Denktaş ile Türkiye devletinin statükocu pozisyonlarını güçlendirdi.

İşgalin başladığı günden bu yana Türkiye egemen sınıfı ve ordusu adada kara para aklama ve zenginleşme yoluna gitmiştir. Kıbrıslılar ise "besleme" muamelesi görmüş; yavru vatan olarak "anavatana" her daim şükranlarını sunması beklenmiştir. Rauf Denktaş'tan İrsen Küçük'e Türkiye egemen sınıflarının emrine amade iktidarlar adadaki her türlü saldırıyı Kıbrıs halklarına reva görmüştür. Özellikle AKP döneminde Türkiye sınırlarında uygulanan her türlü kadrolaşma, baskı, özelleştirme politikasının Kıbrıs versiyonu, UBP eliyle uygulamaya geçirilmiştir. Ancak Kıbrıslı hakların "Ankara elini yakamızdan çek" diyerek sokaklara

çıktığı 2011'de toplumsal öfke AKP'ye karşı kitlesel boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle AKP, Türkiye ile paralel olarak adadaki politikalarını da baskıcı hale getirmekte elini de çabuk tuttu.

Şu an Kuzey'de koalisyon iktidarında CTP-BG ve Demokrat Parti bulunmaktadır. CTP'nin sosyalist çizgide olduğunu söylemesi hiçbir şeyi değiştirmemekte

24 Nisan 2004 referandumuna göre adanın kuzeyinde yaşayan halkın büyük bir çoğunluğu Annan Planı çerçevesinde Güney'le birleşme taraftarıdır ama Güney halkının büyük bir çoğunluğu Annan Planı'na karşı çıkmıştır. 1 Mayıs 2004 tarihinde adanın Rumlar tarafından yönetilen Güney kesimi adanın tamamını temsilen, "Kıbrıs Cumhuriyeti" adıyla Avrupa Birliği'ne katılmıştır. Ama bu, çözüm anlamına hiçbir şey ifade etmemiştir. Bölünmüşlük devam ederken AB ekonomik krize girmiş, Güney Kıbrıs da Yunanistan'ı takip ederek ekonomik iflas yaşamıştır. Kuzeydeki mahrumiyet de aynen sürmektedir. Kısacası, çözüm AB'de değil Birleşik Sosyalist Kıbrıs ve onun enternasyonal mücadelesindedir.

sömürü devam etmektedir ve Ankara'nın işbirlikçiliğini üstlenmesi sosyalizme yapılan açıktan bir hakarettir. CTP'nin bu durumu Stalinist revizyonizme uyum sağlamasından başka bir şey değil. Birleşik Sosyalist Kıbrıs kurulmadıkça ve bu enternasyonal sosyalist mücadeleye dönüşmedikçe ada halkı işgallere, sömürüye, emek hırsızlığına ve çete yuvası olmaya maruz kalacaktır.

Türkiye iktidarı ve diğer emperyalist devletler için çok önemli bir jeopolitik konuma sahip olan Kıbrıs, son zamanlarda önemini daha da çok artırmıştır.

Suriye'ye yapılmak istenen emperyalist müdahalede üs olarak kullanılmak istenen Kıbrıs'ın kuzey ve güney halkının bu kirli ve kanlı savaş politikalarına karşı göstereceği ortak mücadelesi büyük önem göstermektedir.

Kıbrıs emekçileri bir yandan Türkiye egemenlerine karşı savaşırken diğer yandan da işçi sınıfının bölgesel birliği için çaba

harcamalı, kapitalist sömürü düzenini yıkmayı hedeflemektedir. İşçi sınıfının bölgesel birliği ilk önce Kıbrıslı Türk ve Rum işçilerinin daha sonra da Türkiyeli ve Yunan emekçilerin birliği anlamına gelir.

Unutulmamalıdır ki neoliberal saldırılara karşı sadece Ortadoğu emekçileri değil başta Yunanistan olmak üzere Avrupa çapında emekçiler ayakta. Dünya kapitalizmi krizdedir, dünya emekçileri isyanlarla dünyayı sallamaktadır. Kıbrıslı emekçi dostlarımız da Kıbrıs'ın işgalinin 40. yılında yerel bir kurtuluş olmadığını bilmeli ve bu bağlamda birleşik bir sosyalist

Kıbrıs mücadelesini verirken bunu da ancak sosyalist bir dünya devrimiyle tamamlayabileceklerini ve emperyalist saldırılardan bu sayede ebediyen kurtulabileceklerini unutmamalıdır.

Kıbrıs SDH

Adadaki Tüm İşgal Güçleri Geri Çekilsin !

Kıbrıs Kıbrıslıdır !

Yaşasın Birleşik Sosyalist Kıbrıs !

Yaşasın Sosyalist Dünya Devrimi !

Rus Devriminin Karakteri-III

Troçki Üçüncü Pozisyonu Savunuyor

Yazının önceki bölümlerinde Rus sosyal demokrasisinin temel iki fraksiyonunun ayrım noktalarını analiz etmiştik. Fakat bunların yanı sıra, birinci devrimin şafağında, o yıllarda neredeyse hiç dikkatle karşılanmamış olan üçüncü bir pozisyon çoktan formüle edilmişti. Bu pozisyonu burada bütünlüklü bir şekilde kaydetmekle mükellefiz; sadece 1917 olaylarında doğrulanmasından dolayı değil. Çünkü bu kavrayış, özellikle de Ekim devriminden yedi sene sonra tarumar edilmesinin ardından, Stalin'in ve tüm Sovyet bürokrasisinin siyasi evriminde tamamen öngörülmemiş bir rol oynamaya başladı.

1905'in başında, Troçki tarafından yazılan bir broşür Cenova'da yayımlandı. Bu broşür, 1904 kışında gözler önüne serilen siyasal durumu analiz etmişti. Yazar şu sonuca varmıştı; liberallerin bağımsız dilekçe kampanyaları ve ziyafetleri tüm olanaklarını tüketmişti; umutlarını liberallere bağlamış olan radikal entelijensiya liberallerle birlikte bir çıkmaz sokağa varmışlardı; köylü hareketi zafer için uygun koşullar yaratıyordu fakat başarmaya muktedir değildi; sonuca ulaşmak ancak proletaryanın silahlı ayaklanması aracılığıyla mümkün olabilirdi; bu yoldaki atılacak bir sonraki adım genel grev olmalıydı. Broşürün adı "9 Ocak'tan Önce" idi çünkü Petersburg'daki Kanlı Pazar'dan önce yazılmıştı. Bu tarihten sonra gelen güçlü bir grev dalgasının peşi sıra, grev dalgasını tamamlayan ilk silahlı çatışmalar, bu broşürün stratejik

öngörüsünün kesin bir onayı idi.

Çalışmamın önsözünü o zamanlar Almanya'da tanınan bir yazar olmayı başarmış olan Rus siyasi göçmen Parvus yazmıştı. Parvus, fikirlerden etkilendiği kadar başkalarını da fikirleriyle zenginleştirebilen istisnai yaratıcılıkta bir kişilikti. Bir düşünür ve yazar olarak; yeteneklerine yaraşır bir iç dengeden ve emek hareketine katkı sunmak için gerekli olan çalışma sevgisinden yoksundu. Kişisel gelişimimde tartışmasız bir rol oynadı, özellikle de çağımızın toplumsal devrimci kavrayışı bağlamında. Tanışmamızdan birkaç yıl önce Parvus sabırla Almanya'da genel grev fikrini savunmuştu; ancak ülke uzun süreli bir sanayi büyümesinden geçiyordu, Sosyal Demokratlar kendilerini Hohenzollerlerin rejimine adapte etmişti; bir yabancıнын devrimci propagandası ise ironik bir ilgisizlikle karşılandı. Petersburg'daki kanlı olaylardan iki gün sonra broşürümle tanışan Parvus, daha sonra el yazmasında, proletaryanın geri kalmış Rusya'nın kaderini belirlemede oynayacağı özel rol fikrinin çekim alanına girmişti.

Münih'te beraber geçirdiğimiz tartışmalarla dolu o birkaç gün, ikimiz için de çok aydınlatıcı oldu ve bizi kişisel olarak yakınlığa taşıdı. Parvus broşüre yazdığı önsözde Rus Devrimi'nin tarihine bir giriş yaptı. Birkaç sayfada, geri kalmış Rusya'nın daha önce bilinen ama kimsenin gerekli sonuçlarını çıkarmadığı toplumsal tuhaflıklarına ışık tuttu.

Batı Avrupa'nın siyasi radikalizmi, diye yazdı Parvus, iyi bilindiği gibi,

temel olarak küçük burjuvaziye dayanmaktadır. Bunlar; zanaat işçileri ve genel olarak bu kanadın, kapitalist sınıf tarafından endüstriyel gelişimle yakalanmış ve aynı zamanda bir kenara atılmış burjuvazisi idi... Rusya'da, kapitalizm öncesi dönemde, şehirler Avrupa'dan ziyade Çin'in izlediği yolda gelişti. Bunlar, yönetim merkezleri, safkan memur karakterliydi. Ekonomik ilişkiler bakımından en ufak bir siyasi önemi olmaksızın, etrafındaki toprak sahipleri ve köylü çevrelerine ticaret merkezleri ve pazar olarak hizmet etti. Yine de gelişimleri kapitalist gelişim tarafından sekteye uğratıldığında oldukça önemsizdi ki büyük şehirler kendi modellerini (fabrika şehirleri ve dünya ticaretinin merkezleri gibi) yaratmaya başlamışlardı... Çok benzer bir şey, küçük burjuva demokrasisinin gelişimini durdurmuş ve Rusya'da proletaryanın sınıf bilincinin yararına hizmet etmişti. Şöyle ki; küçük zanaat üretiminin zayıflığından ötürü işçi sınıfı doğrudan fabrikalarda yoğunlaşmıştı.

Köylüler, hiç olmadığı kadar büyük kitleler halinde hareketin içine çekilecekti. Fakat köylülük yalnızca ülkedeki politik kargaşayı arttırmaya ve bu suretle hükümeti zayıflatmaya muktedir. Sıkı şekilde kaynaşmış bir devrimci ordu oluşturamazdı. Bu nedenle, devrimin gelişmesiyle birlikte, hiç

olmadığı kadar büyük bir siyasi görev proletaryanın payına düşecek. Bununla beraber, proletaryanın öz bilinci gelişecek, politik enerjisi büyüyecektir.

Sosyal Demokrasi şu ikilem ile yüz yüze kalacaktır; Geçici Hükümet'in sorumluluğunu üstlenmek ya da işçi hareketinden ayrı düşmek. İşçiler, Sosyal Demokratların nasıl davrandığına bakmaksızın bu hükümeti kendi hükümetleri olarak göreceklidir... Rusya'daki devrimci alt üst oluş ancak işçilerce başarıya ulaştırılabilir. Rusya'daki Devrimci Geçici Hükümet, işçi demokrasisinin hükümeti olacaktır. Sosyal Demokrasi Rus proletaryasının devrimci hareketinin önderliğini yaparsa o zaman bu hükümet Sosyal Demokrat olur.

Sosyal Demokrat Geçici Hükümet Rusya'da sosyalist bir altüst oluşu başaramayacaktır ancak otokrasinin tasfiyesi ve demokratik cumhuriyetin kurulması süreci, siyasi çalışma için zengin bir toprak sağlayacaktır.

1905 güzünde, devrimci durum kızıştığında, Parvus'la, bu kez Petersburg'da, bir kez daha buluştum. Her iki fraksiyondan da örgütsel bağımsızlığımızı korumaktayken birlikte bir kitlesel işçi gazetesinin, Russkoye Slovo, ve Menşeviklerle koalisyon halinde büyük bir politik gazete olan Nachalo'nun editörlüğünü yaptık. Sürekli devrim teorisi "Parvus ve Troçki" isimleri ile öteden beri bağlantılandırılmaktaydı. Bu yalnızca kısmen doğrudu. Parvus'un devrimciliğinin zirvesi, onun Marksist teorinin reformist tahrifatı olan "revizyonizme" karşı mücadelenin en önünde yürüdüğü geçen yüzyılın sonuna tekabül etmektedir. Alman Sosyal Demokrasisini daha kararlı bir politik hatta çekme girişiminin başarısızlığa uğraması onun iyimserliğini zayıflattı. Batı'da sosyalist devrim perspektifine karşı Parvus, giderek tereddütler göstermeye başladı. O zamanlar şöyle düşünüyordu: "Sosyal Demokrat Geçici Hükümet Rusya'da sosyalist bir kalkışmayı başaramayacaktır." Öngörüsü, daha önce de belir-

tildiği üzere, demokratik devrimin sosyalist bir devrime dönüştürülmesi değil; yalnızca, Avustralya tarzı bir işçi demokrasisi rejiminin -bir köylü sistemi temelinde ilk defa işçi hükümeti yaratılan ve burjuva rejimin ötesine gitmeyen bir yapının- Rusya'da kurulmasıydı.

Ben bu sonucu paylaşmıyordum. Avustralya demokrasisi yeni bir kıtanın bakir topraklarında organik olarak büyürken ilk elde muhafazakar bir karakter almıştı ve kendisini genç ancak oldukça ayrıcalıklı bir proletaryaya tabi kılmıştı. Öte yanda Rus demokrasisi ise ancak görkemli bir devrimci kalkışmanın bir sonucu olarak yükselebilmiş; dinamikleri hiçbir koşulda işçi hükümetinin burjuva demokrasisinin sınırları içinde kalmasına müsaade etmemişti. 1905 devriminden hemen sonra başlayan ayrışmamız, savaşın başlangıcında, içindeki kuşkucunun devrimciyi tamamen öldürdüğü Parvus, Alman emperyalizminin safına katıldığında kesin bir kopuşa dönüştü. Sonrasındaysa Alman cumhuriyetinin ilk başkanı olan Ebert'e ilham kaynağı ve danışman oldu.

Sürekli Devrim Teorisi

Broşürün başında, 9 Ocak'tan Önce, birden fazla kere sürekli devrim teorisinin gelişimi ve doğrulanmasına döndüm. Bu teorisinin, bu biyografinin kahramanının ideolojik evriminde elde ettiği görünür önemi, 1905-1906 arasındaki çalışmalarından yapacağım doğrudan alıntılarla, burada göstermek gereklidir:

Modern bir şehrin, en azından ekonomik-politik önemdeki şehirlerin, çekirdeğini keskin bir şekilde farklılaşmış ücretli emek sınıfı tarafından oluşturmaktadır. Özü itibarıyla Büyük Fransız Devrimi sırasında bilinmeyen, tam olarak bu sınıfın bizim devrimimizde belirleyici rol

oyunacağı önceden belirlenmiştir... Ekonomik olarak daha geri kalmış bir ülkede, proletarya daha gelişmiş bir ülkede olduğundan daha önce iktidara gelebilir. Proletarya diktatörlüğünün bir ülkenin teknik güçlerine ve kaynaklarına otomatik olarak bağlı olduğu varsayımı "ekonomik" materyalizmin aşırı derecede basitleştirilmesinden

çıkarılan bir ön yargıdan ibarettir. Böyle bir görüşün Marksizmle hiçbir ortak noktası bulunmamaktadır... Birleşik Devletlerin üretici güçlerinin bizimkinden on kat daha büyük olmasına rağmen Rus proletaryasının siyasi rolü, ülke politikalarındaki etkisi ve gelecekte dünya siyaseti üzerindeki etki yaratma imkanı Amerika proletaryasının rolü ve öneminden on kat daha fazladır.

Rus Devrimi, bizim görüşümüze göre, iktidarın proletaryanın

"Rusya'da demokratik devrimin başarıya ulaşması, kendisini köylülüğe dayandıran proletarya diktatörlüğünden başka biçimde tasavvur edilemez. Kaçınılmaz olarak günümüz düzenin üzerine yerleştirilecek olan proletarya diktatörlüğü yalnızca demokratik görevleri değil aynı zamanda da sosyalist görevleri yerine getirecektir. Aynı zamanda da uluslararası sosyalist devrim için büyük bir itici güç sağlayacaktır. Yalnızca Batı'daki bir burjuva restorasyondan koruyabilir ve sosyalist insanın sonuca taşınması ihtimalini güvence altına alabilir."

ellerine (devrimin başarısıyla birlikte de bir zorunluluk olarak) geçebileceği koşulları, burjuva liberalizminin politikacıları kendi devlet adamlığı dehalarını tümüyle geliştirme şansı elde edemedi, yaratacaktır... Rus burjuvazisi tüm devrimci pozisyonları proletaryaya teslim ediyor. Proletarya, köylülüğün devrimci liderliğini de aynı biçimde teslim almak zorunda kalacak. İktidardaki proletarya köylülüğe kurtarıcı bir sınıf olarak görünecektir... Kendisini köylülüğe dayandıran proletarya tüm güçlerini köylerin kültürel seviyesini ve köylülüğün politik bilincini yükseltmek üzere harekete geçirecektir... Fakat ya köylülüğün kendisi proletaryayı sıkıştırır ve yerini işgal ederse? Bu imkansızdır. Tarihin tüm deneyimi bu varsayımın zıddını; köylülüğün bağımsız politik bir rol oynamaktan aciz olduğunu gösteriyor. Söylenilenlerden, 'işçilerin ve köylülüğün diktatörlüğü' fikrini nasıl ele aldığımız açıkça görülmektedir. Konunun özü, bizim bunu prensipte uygun bulup bul-

mamamız, bu tarz bir siyasi işbirliğini 'çekici' bulup bulmamamız değildir. Biz bunu -en azından doğrudan- gerçekleştiremeyiz buluyoruz.

Daha önce belirtilenler, burada ortaya konan "burjuva gelişimin üzerinden atlamıştır" savının, sayısız kere tekrarlandığı üzere nasıl yanlış olduğunu zaten göstermektedir. "Rusya'nın demokratik yenilenme mücadelesi" diye yazmışım o zaman, "tamamen kapitalizmin dışında gelişmiş, kapitalizm temelinde açığa çıkan güçler tarafından yürütülmüş ve her şeyden önce doğrudan kapitalist toplumun gelişim yolu üzerindeki engel olan feodal-serfliği hedef almıştır." Ancak soru şuydu: hangi güçler ve yöntemler bu engelleri ortadan kaldıracaktır?

Devrim konusundaki tüm sorulara şu açıklamayla set çekebiliriz; devrimimiz nesnel hedefleri açısından burjuvadır ve bu nedenle kaçınılmaz sonuçlarında burjuva devrimin baş aktörünün proletarya olduğuna gözlerimizi kapatabiliriz ama proletarya devrimin tüm hızıyla iktidara doğru itilecektir... Kendinizi Rusya'nın toplumsal koşullarının henüz sosyalist ekonomi için olgunlaşmadığı fikri ile uyutabilirsiniz. Bununla beraber proletarya bir kez iktidara geldiğinde durumun tüm mantığı tarafından devletçe yönetilen bir ekonomiyi yürürlüğe sokmaya mecbur bırakılacağı fikrini yok sayabilirsiniz... Eli kolu bağlı bir rehine gibi değil yönetici bir güç olarak hükümete geçerek proletaryanın temsilcileri tümüyle bu güçle asgari ve azami program arasındaki sınırları parçalayacak-

tır; yani günümüz düzeninin yerine kolektivizmi geçirecektir. Bu noktada proletaryayı bu istikamette durduracak olan güçler arasındaki ilişkidir; proletarya partisinin kendine özgü niyetlerine değil.

Ancak şu soruyu sormak için de çok erken değil; proletaryanın bu diktatörlüğü burjuva devrimi çerçevesi karşısında kaçınılmaz olarak parçalanmak zorunda mıdır? Ya da verili dünya-tarih esaslarına dayanarak, kendisini, bu sınırlı çerçevenin yıkılmasıyla elde edilecek olan zafer beklentilerine önceden açmamalı mıdır? ... Şu kesin bir dille ifade edilebilir: Avrupa proletaryasının doğrudan devlet desteği olmaksızın Rusya işçi sınıfı iktidarda kalamaz ve geçici iktidarını kalıcı bir sosyalist diktatörlüğe dönüştüremez."

Fakat buradan katıyen kötümser bir öngörüye doğru sürüklenilemez:

"Rus işçi sınıfı tarafından liderlik edilen kurtuluş, bu önderi eşi benzeri görülmemiş bir tarihsel zirveye yükseltir; devasa güçleri ve kaynakları eline aktarır ve onu, tarihin gerçekleşmesi için gerekli nesnel önkoşullarını yarattığı şekilde kapitalizmin dünya çapındaki tasfiyesine öncü yapar."

Uluslararası Sosyal Demokrasinin bu devrimci görevi ne derecede yerine getirebileceğini kanıtladığına ilişkin olarak 1906'da şöyle yazmışım:

"Avrupa sosyalist partilerinin her biri -hepsinin üstünde, aralarında ki en güçlüsü olan Alman partisi- proletaryanın deneyimlerinin cisimleştiği birer örgüt olarak kendi muhafazakarlıklarını geliştirmişlerdir. Bu, belli bir zamanda işçiler ile burjuva gericiği arasındaki aleni çelişkilerin yolunda doğrudan bir engel haline gelecektir..." Ancak analizimi güvencemi belirterek tamamlamışım. Daha büyük kitleler sosyalizmi destekledikçe "Doğu devrimi Batı proletaryasına devrimci idealizmi aşılacak ve onda düşmanlarıyla 'Rusça' konuşmak arzusunu yaratacaktır..."

Üç Görüşün Özetlenmesi

Özetleyecek olsak: Narodnizm, Slavophil'lerin izinde, Rusya'nın gelişi-

"Ekonomik olarak daha geri kalmış bir ülkede, proletarya daha gelişmiş bir ülkeden olduğundan daha önce iktidara gelebilir. Proletarya diktatörlüğünün bir ülkenin teknik güçlerine ve kaynaklarına otomatik olarak bağlı olduğu varsayımı "ekonomik" materyalizmin aşırı derecede basitleştirilmesinden çıkarılan bir ön yargıdan ibarettir. Böyle bir görüşün Marksizmle hiçbir ortak noktası bulunmamaktadır..."

“Rus burjuvazisi tüm devrimci pozisyonları proletaryaya teslim ediyor. Proletarya, köylülüğün devrimci liderliğini de aynı biçimde teslim almak zorunda kalacak. İktidardaki proletarya köylülüğe kurtarıcı bir sınıf olarak görünecektir... Kendisini köylülüğe dayandıran proletarya tüm güçlerini köylerin kültürel seviyesini ve köylülüğün politik bilincini yükseltmek üzere harekete geçirecektir... Fakat ya köylülüğün kendisi proletaryayı sıkıştırır ve yerini işgal ederse? Bu imkansızdır. Tarihin tüm deneyimi bu varsayımın zıddını; köylülüğün bağımsız politik bir rol oynamaktan aciz olduğunu gösteriyor. Söylenilenlerden, 'işçilerin ve köylülüğün diktatörlüğü' fikrini nasıl ele aldığımız açıkça görülmektedir. Konunun özü, bizim bunu prensipte uygun bulup bulmamamız, bu tarz bir siyasi işbirliğini 'çekici' bulup bulmamamız değildir. Biz bunu -en azından doğrudan- gerçekleştirilemez buluyoruz.”

minin tamamen orijinal yollarıyla ilgilenen illüzyonlardan ortaya çıkmış; kapitalizm ve burjuva cumhuriyeti eliyle kenara itilmiştir. Plekhanov'un Marksizmi Rusya'nın ve Batı'nın tarihsel gelişiminin esas niteliğini kanıtlamak üzerine yoğunlaşmıştı. Bundan çıkarılan program, Rusya'nın toplumsal yapısının bütünüyle gerçek ve mistik olmayan özelliklerini ve devrimci gelişimini gözardı etmişti. Menşeviklerin devrim karşısındaki, dönemsel kabuklanmalar ve bireysel sapmalardan arındırılmış, tavrı şuna indirgenebilir: Rus burjuva devriminin zaferi ancak liberal burjuvazinin liderliği altında düşünülebilir ve iktidar, liberal burjuvaziye devredilmelidir. Demokratik rejim, Rus proletaryasının, daha sonra, sosyalizm mücadelesi yolunda eski Batılı kardeşlerini şimdiye dek görülmemiş büyüklükteki bir başarı ile yakalamasına, izin verecek.

Lenin'in perspektifi belki kısaca şöyle açıklanabilir: geri kalmış Rusya burjuvazisi kendi devrimini başarıya ulaştırmaya muktedir değildir. Devrimin "işçilerin ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü" aracılığıyla kesin zaferi ülkeyi ortaçağcılıktan temizleyecek, Rus kapitalizmini Amerikan usulü gelişim temposuyla donatacak, proletaryayı şehirlerde ve kırsalda güçlendirecek ve sosyalizm mücadelesinin olanaklarını genişletecektir. Diğer taraftan, Rus devriminin zaferi Batı'da devrimlere büyük bir ivme kazandıracak ve sadece Rusya'yı restorasyon tehlikesinden korumakla

kalmayacak; aynı zamanda da Rus proletaryasının görece daha kısa zamanda iktidarın fethine uzanmasına izin verecektir. Sürekli devrim perspektifi şu kelimelerle özetlenebilir: Rusya'da demokratik devrimin başarıya ulaşması, kendisini köylülüğe dayandıran proletarya diktatörlüğünden başka biçimde tasavvur edilemez. Kaçınılmaz olarak günümüz düzenin üzerine yerleştirilecek olan proletarya diktatörlüğü yalnızca demokratik görevleri değil aynı zamanda da sosyalist görevleri yerine getirecektir. Aynı zamanda da uluslararası sosyalist devrim için büyük bir itici güç sağlayacaktır. Yalnızca Batı'daki bir proletarya zaferi Rusya'yı burjuva restorasyondan koruyabilir ve sosyalist inşanın sonuca taşınması ihtimalini güvence altına alabilir.

Bu kısa ve öz formülasyonlardan son ikisi, eşit derecedeki netlikle hem liberal-Menşevik perspektifle uzlaşmaz çelişki içindedir. Bu iki formülasyon, devrimden doğan "diktatörlük"ün görevleri ve toplumsal karakteri meselesinde öz itibarıyla son derece farklılaşmaktadır. Günümüz Moskova teorisyenlerinin sıkça dile getirdiği proletarya diktatörlüğü programının, 1905'te prematüre olduğu itirazları tam anlamıyla içerikten yoksundur. Ampirik algıda, proletaryanın ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü programı eşit derecede "prematüre" olduğunu kanıtlamıştır. İlk devrim döneminde güçlerin elverişsiz ilişkileri işçilerin diktatörlüğünü değil, fakat genel olarak devrimin kendisinin zaferini imkansız hale getirmişti. Tüm devrimci eğilimler bir mutlak zafer umudundan ilerlemişti; hiçbir umudun olmaması dizginsiz bir devrimci mücadeleyi imkansız hale getirirdi. Farklılıklar, devrimin genel perspektiflerini ve buradan çıkan stratejileri içerdi.

Menşevizmin perspektifi özünde yanlış: proletarya için tamamen bambaşka bir yolu işaret ediyordu. Bolşevizmin perspektifi tamamlanmış değildi: mücadelenin genel yönünü doğru olarak işaret ediyordu fakat yanlış aşamalarla karakterize edilmişti. Bolşevizmin perspektifinin yetersizliği, sadece, devrim daha ileri gelişmeleri kat edemediği için 1905'te açığa çıkmadı. Ancak 1917'nin başında Lenin partinin en eski kadrolarına karşı, perspektifi değiştirmek için doğrudan bir mücadele içerisine girmeye zorlandı.

Politik öngörülere, astronomik öngörülerin kesinliğine bakıldığı gibi bakılamaz. Şayet gelişmelerin genel seyrine dair doğru bir hat verebiliyorsa ve kaçınılmaz olarak temel hattı sağa ya da sola doğru kayan gerçek olayların akışında, birine, doğruya yönelmek konusunda yardım ediyorsa yeterlidir. Bu açıdan, sürekli devrim kavramının tarihin bütün testlerinden geçtiğini söylemek imkansızdır. Sovyet rejiminin ilk yıllarında bu gerçek kimse tarafından reddedilmiyordu; aksine birçok resmi yayında da kabul görüyordu. Ancak ne zaman ki durgunluğun ve katılaşmışlığın zirvesindeki Sovyet toplumunda Ekim'e karşı bürokratik gericilik gelişti, en baştan bu teoriye karşı yöneldi. Bu teori, tarihteki ilk proleter devrimini yansıtır ve onun tamamlanmamışlığı, sınırlılığını ve kısmi karakterini de aynı zamanda ortaya koyuyordu. Tepki olarak yaratılan, tek ülkede sosyalizm teorisi Stalinizmin temel dogmalarındandı.

1939, Lev Troçki

Çeviri: Marksist Bakış

"Avrupa sosyalist partilerinin her biri -hepsinin üstünde, aralarındaki en güçlüsü olan Alman partisi-proletaryanın deneyimlerinin cisimleştiği birer örgüt olarak kendi muhafazakarlıklarını geliştirmişlerdir. Bu, belli bir zamanda işçiler ile burjuva gericiliği arasındaki aleni çelişkilerin yolunda doğrudan bir engel haline gelecektir..."

Seçime Dair: Sağa

30 Mart'a dair açıklanmayı bekleyen bazı sorular bulunuyor. Geçmişte AKP'yi ihya eden kuvvetler, ABD-TÜSİAD-Cemaat bileşeni, AKP'ye karşı mücadele verdiği halde nasıl oldu da AKP kuyruğu dik tutmayı başardı? O kadar yolsuzluğa, türlü türlü tapelere ve rezilliklere rağmen insanların bu kadar yoğun bir şekilde AKP'ye oy vermesi nasıl mümkün oldu?

Evvela şunu anlamak lazım: Türkiye, bir hayli politikleşmiş, bölünmüş ve kutuplaşmış bir toplum. Seçime katılım

grup, çoğunlukla kalifiye beyaz yakalılar ve orta sınıflardan oluşuyorken daha dindar olan kent yoksullarına gidildikçe CHP'nin oylarında büyük bir düşüş baş gösteriyor. Bunun tek istisnası Alevi varoşları. Kürt ulusal kimliğini birinci politik tercihi olarak görenlerin vazgeçilmez eğilimi, Kürt ulusal hareketi olurken Kürt düşmanlığının ağır bastığı Türk milliyetçisi unsurlar, faşist MHP'ye kaymaktalar.

Kabaca tariflediğimiz kimlikler, kültürler ve yaşam biçimleri üzerinden şekillenen bu kutuplaşmanın doğal kazananı %50 oy bandına rahatlıkla oynayan AKP oluyor. Böyle bir politik ayrışma zemininde CHP'nin ulaşacağı sınır ise taş çatlasa %30'u bile bulmuyor. Bu ayrışmada MHP'ye %15, BDP'ye de 7-8'lik bir potansiyel düşmekte. Kutuplaşmanın kendi işine yaradığının gayet farkında olan T.Erdoğan ve AKP de bu kutuplaşmayı güçlendiren ayrıştırıcı, nefret dilini muntazaman devreye sokuyor. T.Erdoğan ne zaman zora girse bir kıskırtmadır başlıyor: "Camide içki içtiler", "türbanlı

bacımızın üzerine işediler", "paralel yapı", "camileri ahır olarak kullanıyor", "CHP zihniyeti", "kızlı erkekli klanlar", "etrafı yakıp yıkan, solcu, Gezici

çapulcular", "Aleviler"...

Sonuçta birçokları soruyor: "nasıl olur da bu kadar yolsuzluğa rağmen **bu halk AKP'ye bu kadar çok oy verebilir?**" Tapelere inanmadılar mı? Mesele, inanmak ya da inanmamak değil ki. İnanmayan dışında, inanmak istemeyen, görmezden gelen ya da inansanlar da umursamayanların sayısı çok daha fazla. Din düşmanı CeHaPe'ye karşı çalsa da çırpısa da kendi adamları gördükleri T.Erdoğan'ı müthiş bir şekilde sahiplendiler. Genel olarak sağ seçmenin yolsuzluklar karşısında duyarsız olduğu bilinir. Sağ seçmen daha çok cebine bakar, iktidar ekonomi alanında başarılı olarak görülüyorsa gönül rahatlığıyla iktidarı destekler. Neticede AKP iktidarından öyle veya böyle nemalanan ciddi bir kesim olduğu da bir gerçek.

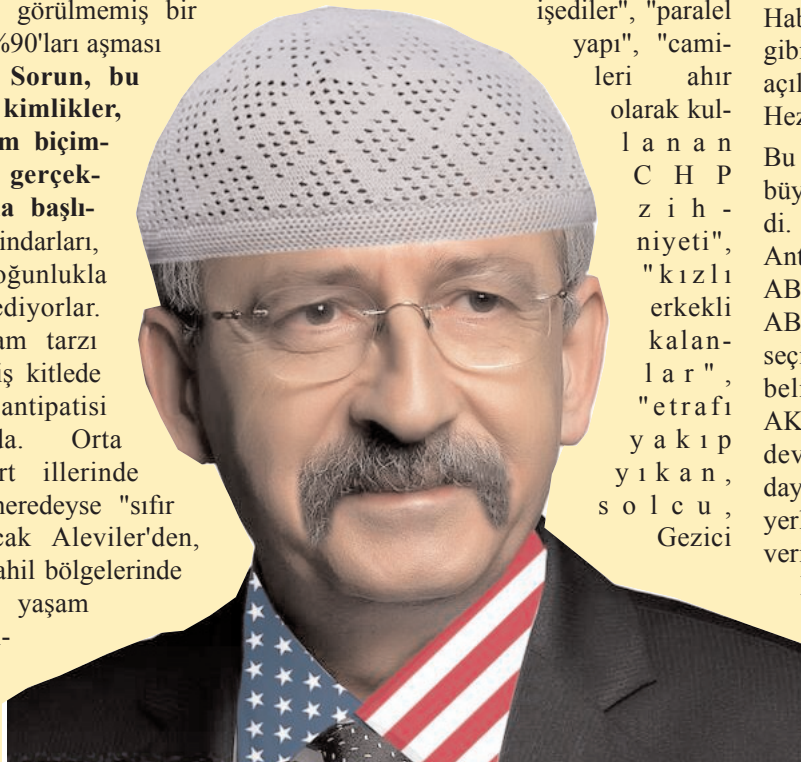
CHP böyle bir ortamda, Kılıçdaroğlu-Sarıgül gibi isimlerle, seçkinci görünümünden uzak durmaya çalışsa da bu imajdan kurtulmak öyle kolay değil. Bu konuda CHP'nin öteden beri izleyegeldiği strateji **sağa açılmak** oldu. Deniz Baykal döneminde Demirel, Haberal, Sinan Aygün, Yaşar Nuri Öztürk gibi isimler partiye doluşturuldu; çarşaf açılımı gibi icraatlara girişildi. Olmadı. Hezimet üstüne hezimet yaşandı.

Bu seçimlerde de demokratik hakların en büyük düşmanı cemaat ile kol kola girildi. TÜSİAD ile birliktelikler kuruldu. Anti-empyralist bir tavır şöyle dursun ABD'nin yeni ajanı olmak için çırpınıldı. ABD'den gelen direktifler doğrultusunda seçim planı yapıldı, isimler buna göre belirlendi. MHP'li Mansur Yavaş ve AKP'li Lütfü Savaş gibi isimler derde deva olarak öne sürüldü. MHP ile dayanışma içerisine girildi. Güçlü olunan yerlerde AKP karşısında MHP'ye destek verilmesi çağrılarına onay verildi, hatta

Kılıçdaroğlu Ankara Tuzluca'yı da kurt işareti bile yaptı. Sonuç ise ortada. AKP karşısında kim güçlüyse o desteklenmeli taktiği, MHP'yi güçlendirmekten başka

AKP, 2014'te seçim hanesine bir galibiyet daha eklemesini bildi. Ama bu kesin netice değil. Kimse, egemenler arasındaki kavganın bitmiş olduğunu düşünmesin. Kavganın tarafları başka araçlarla birbirlerine girmeyi sürdürecekler. Hamle üstünlüğü şimdilik AKP'ye geçmiş olsa da önümüzdeki süreç daha birçok acil gelişmeye gebe.

oranın, sadece Türkiye'de değil, dünyada da eşi benzeri görülmemiş bir seviyeye ulaşarak %90'ları aşması bunun bir kanıtı. **Sorun, bu kutuplaşmanın kimlikler, kültürler ve yaşam biçimleri üzerinden gerçekleşmesi noktasında başlıyor.** Türk ve Kürt dindarları, çok büyük çoğunlukla AKP'yi tercih ediyorlar. Muhafazakar yaşam tarzı ağır basan bu geniş kitlede keskin bir CHP antipatisi mevcut durumda. Orta Anadolu ve Kürt illerinde birkaç istisnaıyla neredeyse "sıfır çeken" CHP, ancak Aleviler'den, büyük kentler ve sahil bölgelerinde yaşayan laik-batılı yaşam biçimini benimsemiş eğitilmiş gruplardan oy alabiliyor. Bu

Kayarak Büyüyemezsin!

bir şeye yaramadı.

Emperyalist kapitalistlerin dümenine giren CHP liderliği epeydir düz mantıklarıyla sağa kayarak daha geniş kesimlere hitap edip büyüyebileceklerini sanıyor. **Oysa bir şeyin orijinali varken "çakmasına kim rağbet eder ki?** Kitleler bu tarz hamleleri samimiyezsiz bir takiye olarak değerlendireceklerdir. Nitekim olan da budur.

Çare Sınıf Mücadelesi

Oysa hedeflenmesi gereken politik ayrışmanın yürüncesini değiştirmektir. Politik kutuplaşma kimlikler, kültürler ve yaşam biçimleri üzerinden gerçekleştiği sürece AKP maça 3-0 galip başlamaktadır. Gelgelelim AKP'nin oy deposu olan kent yoksulları, sınıfsal ayrışma temelinde solun çekim alanına pekala girebilir. Bunun için de halkın giderek bir parçası haline geleceği "zengin-yoksul ikiliği" esas söylem ve ayrışma noktası haline getirilmelidir. Yani, AKP sağa kayarak değil, ancak ve ancak sola kayarak geçertilebilir. AKP'nin zenginleri ile AKP'ye destek olan yoksullar arasındaki kökten farklılık, ancak soldan esen sağlam rüzgarla açığa çıkartılabilir.

Niyetimiz CHP'ye akıl hocalığı yapmak değil. CHP'den bir beklentimiz de yok. Bahsettiğimiz göreve ancak sosyalistler talip olabilir. Diğer taraftan Gezi isyanına katılan milyonların çok büyük bir kısmı, seçimlerde CHP'ye oy verdiler ve şimdi hayal kırıklığı içerisinde. Bu yüzden süreci anlamlandırmak önem taşıyor.

Bakıldığında Türkiye'nin can damarı 3 büyük şehirdeki sonuçlar, AKP karşıtı dinamiğin azımsanmayacak gücünü gösterdi. Bu dinamik, sosyalist alternatif örgütlemek, sokak hareketini sürüklemek ve radikalleştirmek için önümüzde uzanan olanakları ifade ediyor. Neticede esas büyük tarihsel atılım, sosyalizmin geniş kitleler nezdinde ete kemiğe bürünebilmesidir. Yoksa CHP'ye bel bağlayarak bırakın büyük düşler kurmayı, AKP'den kurtulmak bile mümkün olmayacaktır.

BDP'nin Zaferi HDP'nin Silikliği

Kürt ulusal hareketinin AKP'ye zımni olarak ilerici roller atfetmesi ve Gezi isyanıyla 17 Aralık yolsuzluk operasyonu süreçlerinde olumsuz bir tutum içerisinde olması, HDP'yi tamamen boşa düşürmüştür. Kürt ulusal hareketi, sola kayıp Türkiye'nin bütününe oynayan bir güç olmaksızın Kürt ulusalcısı yönünü güçlendirmiş ve bölgedeki başarılarla yetinmiştir. Diğer taraftan Kürt bölgelerindeki bu zaferlerin demokratik özerklik ilanı açısından ciddi bir adım olduğu ortadadır.

BDP, her ne kadar kimi önemli merkezlerde kayda değer ve önemsenmesi gereken düşüşler yaşasa da Kürt illerinin tamamına yakınında sonuca giderek politik açıdan önemli sonuçları olacak olan zaferler kazanmasını bilmiştir. HDP ise ise batıda umduğunu bulmaktan çok uzak bir pozisyonadadır. HDP'nin flaş ismi Sırrı Süreyya Önder, sol anlamında kolay bir rakip olan Sarıgül karşısında varlık gösterememiştir. Bu durum Sırrı'dan çok Kürt ulusal hareketinin aldığı pozisyon ve Sırrı'ya verilen görevlerle ilgilidir. Sebebi ne olursa olsun gelecekte de bu süreçte alınan tavırların gölgesi, ne Sırrı'nın ne de HDP'nin peşini bırakmayacaktır. Gezi dinamiği ile HDP arasındaki mesafe giderek açılmıştır. Bu bir gerçektir. Bu noktada devrimci Marksistlerin siyasal bağımsızlığının önemi ve inşa görevinin aciliyeti kendisini bir kez daha göstermektedir.

Mücadele Süreci

Toplumsal muhalefetin moral bozukluğunu çabuk atlatıp önümüzdeki mücadele süreçlerinin hazırlanması büyük önem taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki süreç daha birçok kavgayı zorunlu kılacaktır. Bu mücadelelerde güveni arttıracak daha kitlesel, daha

organize ve daha gündemli işlerin öne çıkartılması gerekmektedir. AKP'ye karşı mücadele sürdükçe kitlelerdeki sola kayış da kendisini gösterecektir. Önemli olan

Türkiye'nin can damarı 3 büyük şehirdeki sonuçlar, AKP karşıtı dinamiğin azımsanmayacak gücünü gösterdi. Bu dinamik, sosyalist alternatifi örgütlemek, sokak hareketini sürüklemek ve radikalleştirmek için önümüzde uzanan olanakları ifade ediyor. Neticede esas büyük tarihsel atılım, sosyalizmin geniş kitleler nezdinde ete kemiğe bürünebilmesidir. Yoksa CHP'ye bel bağlayarak bırakın büyük düşler kurmayı, AKP'den kurtulmak bile mümkün olmayacaktır.

sosyalistler adına geniş kitlelere hitap edebilecek politik gelişim içerisinde olabilmektir. Bu ise kolay iş değildir; sıkı ve disiplinli çalışmak, sağlam bir örgütsel yapı inşa etmek, heyecan yaratmak, şevkle sabırla mücadeleye sarılmak ancak yeni bir dinamikle mümkün olabilir.

Emperyalizm Üzerine

Güneş Gümüş

Emperyalizm... Geçmişinden bugüne Türkiye sosyalist solunun kendini tariflerken karşıtlığı temelinde en çok ortaklaştığı konu. Ne anti-kapitalizm, ne sosyalizm; anti-emperyalistliğin yerini alamaz solun ortaklaşmışlığında. Türkiye'yi hala feodal (ya da yarı-feodal) olarak niteleyip anti-kapitalist ve sosyalist şiarları yükseltmeyen örgütler hala mevcut. Ama anti-emperyalizm konusu öyle mi? Bütün radikal sol, bu noktada aynı hatta. Ama nasıl bir ortaklık! İçeriği farklı şekilde doldurulan bir kavramda anlaşmak... Emperyalizm konusu sol açısından büyük bir kafa karışıklığı kaynağı desek haksız sayılmayız. Kendini "anti-kapitalizm" üzerinden tariflemeyen anti-emperyalist olmak, işte tam da bunun kanıtı.

Biz de bu yazıda solda büyük bir kafa karışıklığı kaynağı olan emperyalizm konusuna özet bir biçimde açıklık getirmeye çalışacağız.

Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması

Dünya üzerinde ABD karşıtlığının en güçlü olduğu ülkelerden biri olan Türkiye'de, emperyalizm büyük bir yanlış anlama konusu. Emperyalizm, kamuoyun-

da ve ne yazık ki solda da, bir ülkenin ya da birkaçının (ABD ve Batı Avrupa) dış politikasına indirgenmiş durumda. Çoğu durumda da sömürgecilikle denk tutuluyor. Peki gerçeklik bu mu?

Öncelikle emperyalizmin ne olmadığı ile bir başlangıç yapalım; Türkiye'deki yaygın yanlış kabuller üzerinden ilerleyerek. Sömürgecilik, kapitalizmin emperyalizm aşamasına varmadan önce de yaygın olarak başvurduğu bir yayılmacılık şekli. İkinci Dünya Savaşı sonrasında bu model bir kenara bırakıldı. Kısacası "emperyalizm, eşittir sömürgecilik" denklemini doğru değil. Klasik sömürgelere en yakın örnekler olabilecek, doğrudan işgale uğramış Irak'a bakmak bile bu konuda kafa açıcı olacaktır. Irak'taki Saddam iktidarı doğrudan ABD'nin askeri müdahalesiyle devrildi; ülke önemli bir dönem işgale maruz kaldı. Sonuç? Bugün merkezi Irak yönetimi, ABD karşısındaki bloğun bir parçası olan İran'la ortak çalışıyor. Hem de işgalden kısa bir süre sonra. Bir başka örnek olan Afganistan'da da işlerin ABD açısından pek rayında gitmediğini söyleyebiliriz. İngiliz sömürgesi olan, 17. ya da 18. yüzyıl Hindistan'ında böyle bir şey yaşanabilir miydi? Elbetteki hayır. Kısacası emperyalizm, sömürgecilikten

farklı bir yayılmacılık biçimi. Öncelikle bunu analizlerimiz için not etmemiz doğru olacaktır.

Gelelim emperyalizmin bir ya da birkaç ülkenin dış politikasına indirgenmesine... Marksist gelenek içinde emperyalizm konusunda bütünlüklü bir analizi, Birinci Dünya Savaşı sırasında gerçekleştiren Lenin, emperyalizmi; kapitalizmin geldiği en son aşama olarak nitelemişti. Marksist gelenek içinde emperyalizm, kapitalist gelişme yolunda, (jeo)politikle ekonomiyi eklemlenerek oluşturulan bir kavrayışla ele alınır. Emperyalizmin kapitalist üretim biçiminin tarihsel olarak geldiği bir aşamadır ki bu olgunun anlaşılmasında kapitalist ekonomiden bağımsız bir jeopolitika yeterli olmayacaktır.

Emperyalizm, bir dünya sistemi haline gelmiş kapitalizmdir. Kapitalizmin bütün dünya bağlamında egemen üretim biçimi olmasını; dünya sistemi olarak egemenlik kurmasını ifade eder. Emperyalizm aşamasına ulaşmış olan kapitalizmin ayırt edici bazı eğilimleri vardır. Bunlardan ilki sermayenin olağanüstü düzeyde yoğunlaşması ve merkezileşmesidir ki Marks kendi yaşadığı dönemde sermayenin bu yöndeki eğilimini (sanayinin büyümesi ve işletmelerin giderek daha az elde yoğunlaş-

ması-holdingleşme) ifade etmiştir. Sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi, tekel düzeyine gelmiş özel sermayelerin ulus-devletlerle entegrasyonuna doğru bir eğilimi de beraberinde getirmektedir. BP ile İngiltere, Shell ile ABD arasındaki ilişki; bu duruma örnek olarak verilebilir. Bir diğer eğilim ise üretici güçlerin uluslararasılaşması temelinde sermayelerin pazar, yatırım ve hammadde konusunda küresel düzeyde rekabet içine girmesidir. Kapitalist üretim biçiminin gelişiminin bu iki eğiliminin bazı sonuçları olmaktadır. Bu sonuçlardan biri sermaye grupları arasındaki rekabetin onlarla özdeşleşmiş (onların çıkarlarının kollayıcısı olan) ulus-devletler arasında askeri rekabet biçimini almasıdır. Diğer bir sonuç; kapitalizmin eşitsiz-bileşik gelişiminin bir ürünü olarak az sayıdaki gelişmiş (emperyalist) ülkenin, ekonomik (üretici güçlerine dayanan) ve askeri gücüyle dünyanın geri kalanı üzerinde hakimiyet kurmasına dayanan, ulus-devletler arasındaki eşitsiz ilişkilerin gelişmesidir. Bir diğer sonuç ise kapitalizmin bu eşitsiz-bileşik gelişiminin askeri rekabeti yoğunlaştırması ve böylece emperyalist güçlerin kendi arasında veya ezilen uluslara karşı savaş açmasıydı. İşte emperyalizm çağı kapitalizmin bu dinamiklerinin yaşandığı bir aşamasıdır.

Emperyalizmin Tarihçesi

Emperyalizm, kapitalizmin belli nitelikleri gösterdiği bir aşamaya tekabül etmektedir; bu gelişme ne zaman gerçekleşmiştir? Lenin, kapitalizmin tekellerin karar verici hegemonyasına girme sürecinde 1873 çevrimsel krizini, bir dönüm noktası olarak alır. Bu kriz, serbest piyasa kapitalizmini sonlandırırken bir geçiş aşamasını başlatmış ve 1900'den itibaren kapitalizmde tekellerin egemenliği kurulmuştur:

"...tekellerin tarihindeki başlıca evreler şöyle beliriyor: (1) Serbest rekabetin gelişmesinin en yüksek noktaya eriştiği 1860-1880 yılları. Tekeller, ancak farkedilir embriyonlar halindedir. (2) 1873 bunalımından sonra, kartellerin önemli gelişme dönemi; böyle olmakla birlikte, bunlar henüz istisna halindedir. Oturmuş bir durumları yoktur. Henüz geçici bir niteliktedirler. (3) 19. yüzyılın sonundaki ilerleyiş ve 1900-1903

bunalımı; bu dönemde, karteller baştan-başta ekonomik yaşamın temellerinden biri haline geliyor. Kapitalizm, emperyalizme dönüşmüştür." (Lenin, Emperyalizm, s.25-6)

Lenin, tekellerin hegemonyasından bahsederken de rekabetin tamamen ortadan kalktığını söylemez. Sadece tekellere dayanan bir düzen yoktur; küçük meta üretimi, piyasa anarşisi, rekabet ve krizler de tekellerle birarada bulunmaktadır: "Emperyalizmin temel özelliği, genel olarak, basit ve saf tekeller değil, değişim, pazarlar, rekabet, krizlerle bağlantısı içinde tekellerdir."

Lenin'in emperyalizme geçiş aşaması olarak değerlendirdiği 1870'lerden başlayarak emperyalizmin gelişimi hep aynı şekilde olmamış; farklı dönemlerde farklı eğilimler kendisini göstermiştir. Bu bağlamda emperyalizmin tarihini üç döneme ayırarak ele almak mümkündür; 1870-1945 arasında klasik emperyalizm dönemi, 1945-1990 arasında süpergüçler emperyalizmi ve Soğuk Savaş sonrası emperyalizmi şeklinde.

Klasik emperyalizm dönemi, ekonomik ve politik olarak çok kutuplu bir dünyaya işaret etmektedir. Bu dönemde sömürge yayılmacılığı hakimdir ve sömürgeler emperyalist rekabette büyük önem taşımaktadır. Bu dönemin bitişi 2. Dünya Savaşı ile olmuş; bu savaş sonrasında politik olarak iki kutuplu olsa da ekonomik olarak çok kutuplu bir dünyaya dayalı süpergüçler emperyalizmi dönemi başlamıştır. Bu dönem, 1990'a kadar sürmüştür; dünya güçleri iki küresel askeri blok çerçevesinde ayrılmıştır. Bu dönem boyunca Üçüncü Dünya'nın kısmi sanayileşmesi kendisini göstermiştir. Soğuk Savaş sonrası emperyalizm dönemi ise Doğu Bloku'nun yıkılmasıyla başlayan, dünyanın tekrar ekonomik ve politik olarak çok kutuplu haline döndüğü bir evre olmuştur. Soğuk Savaş sonrası emperyalizm döneminin

önemli bir olgusu ise Üçüncü Dünya'da alt-emperyalist ülkelerin ortaya çıkışıdır. Bu gelişmenin tohumları, bir önceki evrede Üçüncü Dünya'nın kısmi sanayileşmesiyle ve böylece emperyalist merkezlerin dışında sermaye birikim merkezlerinin ortaya çıkmasıyla atılmıştır. Alt-emperyalizm, süper güçlerin küresel ölçekte yararlandığı politik ve askeri egemenliğin bölgesel düzeyde hayat bulmasına dayanmaktadır. Alt-emperyalist ülkelere örnek olarak Türkiye, İran, Brezilya, Hindistan, İsrail verilebilir.

Alt-emperyalizm olgusu, emperyalist hiyerarşinin işleyişine sekte vurmamakta; sadece bu hiyerarşinin şekillenmesini değiştirmektedir. Ekonomik güçteki eşitsizlikler, geçmişte olduğu gibi, alt-emperyalist güçlerin varlığı durumunda da dünya devletleri arasında politik ve

Alt-emperyalizm, süper güçlerin küresel ölçekte yararlandığı politik ve askeri egemenliğin bölgesel düzeyde hayat bulmasına dayanmaktadır. Alt-emperyalist ülkelere örnek olarak Türkiye, İran, Brezilya, Hindistan, İsrail verilebilir. Alt-emperyalizm olgusu, emperyalist hiyerarşinin işleyişine sekte vurmamakta; sadece bu hiyerarşinin şekillenmesini değiştirmektedir. Ekonomik güçteki eşitsizlikler, geçmişte olduğu gibi, alt-emperyalist güçlerin varlığı durumunda da dünya devletleri arasında politik ve askeri hiyerarşide kendini göstermektedir. Alt-emperyalistler, süper güçlerin doğrudan bir kuklası değildir, ama bağımsız davranma kapasitelerinin de sınırları vardır.

askeri hiyerarşide kendini göstermektedir. Emperyalist güçler egemen bir role sahiptir; hatta Üçüncü Dünyada bölgesel güçlerin ortaya çıkışı da süper güçlerin bazı orta güçteki devletlere bölgesel hegemon güç olması için izin vermesi temelinde gerçekleşmiştir. Alt-emperyalistler, süper güçlerin doğrudan bir kuklası değildir, ama bağımsız davranma kapasitelerinin de sınırları vardır.

Emperyalist hiyerarşide ülkeler arasında eşitsizlik temelinde karşılıklı bağımlılık vardır. Dolayısıyla süper güçler de tamamen bağımsız, başına buyruk değildir; özellikle de çok kutuplu bir dünyada yaşadığımız bu emperyalist dönemde. Sadece, Ukrayna ve Suriye'de son yaşananlar bile ABD ve müttefiklerinin sınırlarını bariz biçimde ortaya koymuştur.

Türkiye'de yaygın kabul gören, komplo teorilerine konu olan, her şeye kadir emperyalist güçler, gerçekliğe tam olarak denk düşmemektedir. Günümüzde Türkiye ile ABD arasındaki ilişki bile bunun en basit kanıtlarındandır. ABD, Türkiye'de Gülen cemaati eliyle Erdoğan'ı yerinden etmek için girişimlerde bulunmaktadır, ama ülke siyasetini istediği gibi şekillendirememektedir. Ya da daha çarpıcı bir örnek olarak Ukrayna'ya bakalım. ABD ve AB eliyle Ukrayna rejiminin yönetiminde Rusya

aleyhine bir değişim yaşanmıştır, ama Kırım'ın Ukrayna'dan ayrılıp Rusya'ya bağlanması karşısında eller kollar bağlanmıştır. Her şeye kadir görülen ABD, Rusya'nın adımlarından çekinebilmektedir. Kısacası emperyalist hiyerarşinin tepesindeki güçler, çok kutuplu bir dünyada güç ilişkilerini dikkate alarak hareket etmek durumunda olan; ancak dünya siyasetinin belirlenmesinde dünyanın geri kalanından daha büyük belirleyiciliğe ve kapsama sahip olan güçlerdir.

Troçki'den Bir Katkı: Eşitsiz-Bileşik Gelişme

Lenin, emperyalizm çağının, tüm dünya açısından koşulların sosyalizm için olgunlaştığı bir dönem olduğunu söyler. Bu olgunlaşmanın sadece gelişmiş ülkelere yönelik bir gerçek olmadığının kanıtı Rusya'daki Ekim Devrimi'nin kendisidir.

Troçki, azgelişmiş ülkelerin sosyalizm açısından durumuna eşitsiz-bileşik gelişme teorisine katkı da yapar. Troçki, azgelişmiş ülkelerde farklı tarihsel aşamaların iç içe geçebileceğine, kapitalist gelişme yolunun özgün bir nitelik taşıyabileceğini belirtir. Azgelişmiş ülkelerde vuku bulan en gelişmiş biçimle en geri kalmışın birlikteliğinde egemen olan kapitalist üretim biçimidir; geri kalanlar ona tabidir. Bu bağlamda, Troçki, azgelişmiş olarak nitelenen ülkelerin de tüm dünyanın olduğu gibi sosyalizm için olgunlaştığını savunur. Ancak bu ülkelerde demokratik görevler, sosyalist devrimden sonra da ilk alınması gereken önlemler olarak devrimi gerçekleştiren kitlelerin önünde durmaktadır. Eşitsiz-bileşik gelişme yasasının bir diğer sonucu da emperyalizm çağında bir dünya sistemi haline gelmiş kapitalizme nihai darbenin ancak küresel düzeyde, yani bir dünya devrimi dalgasıyla vurulabileceğidir.

Sonuç Olarak

Marksist gelenek emperyalizmi, birkaç azgın devletin saldırgan dış politikasının ötesinde bir olgu olarak kavrar. Lenin, sömürgeciliğin oldukça yaygın olduğu bir dönemde emperyalizmin, Üçüncü Dünya'nın Batılı emperyalist güçlerce paylaşılmasından ötesinde bir anlama sahip olduğunu savunmuştur. Yayılmacılıkla kapitalizmin dinamikleri arasında kurulmaya çalışılan bağlantı, Kautsky gibi düzene sadık reformistlerce kapitalizmin aklanması çabalarına indirilmiş bir tokattı. Emperyalizm, spekülasyon karlar peşinde koşan banka sermayesinin (rantiyenin) bir ürünü değildi. Kaldı ki çağımızda merkezileşen ve yoğunlaşan sermaye, banka sermayesiyle de bütünleşmiş bir sermaye olarak ortaya çıkmıştır.

Dünyanın, ekonomik-mali-askeri ve diğer güçleri temelinde emperyalist güçlerce paylaşılması bir dünya sistemi olarak kapitalizmin geldiği bir aşamadır. Bu aşamadaki kapitalizm, ulus-devletlerle yakın bağlantılı tekellerin küresel ölçekteki rekabeti ve bu rekabetten tetiklenen askeri çekişmelere, savaşlarla işaretlenmiştir. Bugün emperyalizm denilen de bir dünya sistemi olmuş, bu nitelikleri taşıyan kapitalizmden başka bir şey değildir. Bu nedenle de kim kendini nasıl tanımlarsa tanımlasın, anti-kapitalist olmadan onun en yüksek aşamasını ifade eden emperyalizm karşıtı olmak mümkün de değildir.

Marksist gelenek emperyalizmi, birkaç azgın devletin saldırgan dış politikasının ötesinde bir olgu olarak kavrar. Lenin, sömürgeciliğin oldukça yaygın olduğu bir dönemde emperyalizmin, Üçüncü Dünya'nın Batılı emperyalist güçlerce paylaşılmasından ötesinde bir anlama sahip olduğunu savunmuştur. Yayılmacılıkla kapitalizmin dinamikleri arasında kurulmaya çalışılan bağlantı, Kautsky gibi düzene sadık reformistlerce kapitalizmin aklanması çabalarına indirilmiş bir tokattı.

TPR ile Arjantin'deki Son Durum Üzerine

Che Guevara'nın memleketi Arjantin güçlü bir sol geleneğe sahip. Arjantin tarihi işçi mücadeleleri, gençlik hareketi, varoş ayaklanmaları, askeri darbe-ler, kayıplar, kahramanlar ve ödenen bedeller ile dolu. Aynı zamanda bizdeki Kemalizmi andıran burjuva milliyetçisi popülist Peronizm akımına da ev sahipliği yapıyor Arjantin. 1990 sonrası, sosyalist sol dünya çapında ciddi bir kriz yaşıyorken Arjantin solu da

bundan etkilendi. Ama radikal solun yeniden adım adım yükselişine tanık olduk. 2002'deki büyük kriz bu anlamda bir dönüm noktası olabilir. Krizde büyük bir yıkıma uğrayan emekçi semtleri ayağa kalktılar ve büyük bir mücadele dalgası baş gösterdi. Bu dönemde ortaya çıkan Piquetero hareketi emekçi semtlerinin barikat oluşumuydu. Örgütlü işçi sınıfının Peronist sendikal bürokrasi etkisiyle daha pasif kaldığı bu süreçte örgütsüz emekçi yığınları çok güçlü bir dinamik oluşturdu. Bu harekete katılan aşırı sol sonraki süreç için ciddi bir ivme kazandı. Nitekim 2010'a giden süreçte Troçkistlerden oluşan ve kamuoyunda "aşırı sol" olarak adlandırılan örgütler seçimlerde giderek artan oy oranlarına ulaştılar. Süreç bu şekilde ilerlerken 3 örgüt (İşçi Partisi-PO, Sosyalist İşçi Partisi- PTS ve Sosyalist Sol IS) İşçilerin Sol Cephesi (Frente de Izquierda y de los Trabajadores) -FIT'i örgütlediler. FIT 2013'teki seçimlerde 1 milyonun üzerinde oy alarak %5'i geçti ve böylelikle sadece Arjantin'de değil, bütün dünyada dikkatleri üzerine topladı. Bütün bunlar olurken Arjantin şiddeti giderek artan bir ekonomik krizin etkisi altında. FIT ise bu süreçte daha çok bir seçim ittifakı görüntüsü çiziyor ve gerçek bir cephe olarak sınıf mücadelesinin devrimci öncüsü rolünü oynamıyor. 3 bileşenin de kendi işine baktığı bir durumdan söz edebiliriz.

Bu durum Arjantin'deki kardeş örgütümüz TPR - Tendencia Piquetera Revolucionaria'nın da esas eleştiri noktası. Yeni bir örgüt olarak henüz görece mütevazı güçleri olan TPR, FIT'e eleştirel destek sunuyor. TPR, çok büyük potansiyellere sahip olan FIT'in kapılarını diğer devrimci kurumlara da açması gerektiğini; bunun gerçek bir devrimci cephe yaratmak için bir fırsat olacağını; bunun için de politik hat ve stratejilerin açıkça tartışılması ve bir karara varmak için oylama gidilmesi gerektiğini savunuyor.

SDH: Arjantin'deki sınıf mücadelesinin ruh halini anlatabilir misiniz? Ekonomik krizin Kirchner'i sarstığını takip ediyoruz. Yakın gelecekte bir patlamanın yaşanması mümkün mü?

TPR: Arjantin işçi sınıfı 10 Nisan'da yapılacak olan genel grev için büyük bir hazırlık içinde. Bunun tarihsel bir önemi var, çünkü bu Kirchner hükümetine karşı yapılacak ikinci genel grev (İlki 20 Kasım 2012'de yapılmıştı ve "20-N" olarak bilinir). Bu, işçi sınıfının cephesinden

Cristina'ya (Başkan) ve Kicillof'un (Ekonomi Bakanı) "Rodrigazo"suna karşı verilmesi gereken bir cevap. "Rodrigazo" derken 1975'de bir kriz paketi ilan eden, bir günde %180 kur devalüasyonu yapan, kamu hizmetlerine %100 vergi getiren ve petrole %150 zam yapan Peronist ekonomi bakanına ithafta bulunuyoruz. İşçi sınıfının cevabı genel grev olmuştu; başbakanı Lopez Rega (Peron'un 1974'teki ölümünden sonra hükümeti yöneten sağ kanat Peronist) ile birlikte sağlam bir

tekme ile yerinden edilmişti. İşçiler, %100'lük bir ücret artışıyla hükümetin önerdiğinden beş kat yüksek bir zam kazanmıştı. Ancak, "Rodrigazo"nun yenilgisi Peronizmin stratejik yenilgisi anlamına gelmiyordu; bu sayede 1976'da Videla'nın askeri darbesi yapılabilmisti.

Bugün, 40 yıl sonra, Arjantin işçi sınıfı yine aynı görevle; Christina'nın uyguladığı IMF yanlısı paketi yırtıp atmak görevi ile karşı karşıya. Bu paket, Ocak ayında mega devalüasyon, vergi artışı, IMF tarafından

kabul edilen yeni bir Fiyat Endeksi'nin gösterdiği üzere 12 yılın en yüksek aylık enflasyonu (%3.70), faizlerde artış, enflasyon tarafından yutulan kamu harcamaları üzerinde uyum, ücret görüşmelerinde enflasyon altı limit ve görüşmelerin ertelenmesi, Vaca Muerta'nın (dünyanın en büyük kaya gazı rezervlerinden birisi) Chevron'a devri, Repsol'e 12 milyar dolarlık tazminat ve Paris Kulübü ile yapılan bir anlaşma ile yeniden borçlandırılması, IMF ve Amerikalı yargıç Griesa'nın kanatları altında korunan anlaşmazlıklar gibi önlemler içeriyor. Emperyalizm tarafından onay gören tüm bu önlemler Kirchnerizm cephesinde bir değişiklik anlamına gelmektedir ve ulusal hükümetin uyum göstermek dışında hiçbir ihtilaf göstermeyeceği üçüncü bir dönemin kapısını açmaktadır. Ancak diğer taraftan de kendi politik doğasını da sağ kanat bir emperyalizm yanlısı programı benimseyerek değiştirdi.

Aynı zamanda bir diğer gerçek şu ki genel grev çağrısı, beş Arjantinli işçi sendikalarından üçü (Kirchnerizmin yönetiminde olduğu CGT Caló ve CTA-Yasky'ya karşılık CGT-Mayano, CGT-Barriouueve ve CTA-Micheli) tarafından yapıldı. Biz, soldan, bu beş sendika ve Kirchnerizmin yönettiği birçok işkolu sendikası ve sendikalara ait işyeri komiteleri tarafından genel grev çağrısı yapılmasını ve UTA ve "La Fraternidad" (taksi şoförleri) örgütlerin gibi hazırlıkların içinde bulunmasını destekledik.

Greve ilişkin bir başka tartışmada biz TPR olarak, genel grevin bir mücadele planının başlangıcı olması ve Massa (sağ kanat parti) ya da Binner (merkez sol parti) ile bağlantılı olan sendika bürokrasisini meşrulaştıran pasif bir gün olmaması adına öncesi

ve sonrası için farklı önlemlerin alınması önerdik. Bu anlamda, 4 Nisan'da, Carlos Fuenteba'nın (2007'de grev sırasında polis tarafından katledilen öğretmen) ölüm yıldönümü gerçekleşecek. 10 Nisan grev gününde, bir taraftan da Las Heras işçilerinin beraati için eylemler düzenlenecek.

SDH: FIT'in (İşçilerin Sol Cephesi) bu süreçte olumlu ve olumsuz rolü ne oldu?

TPR: FIT'in girişimleri bölünmüş ve kendi içinde çelişkili idi; buna rağmen işçilerin mücadelesi için olumlu yanlar ortaya koyuyor. İlk olarak, yapısal uyuma karşı olan tek cephe FIT. Bu anlamıyla varlığı değerli. Kesintilere ve işten atmalara karşı çıkan, acil olarak 3000 Pesoluk bir ücret artışı ve 9000 Pesoluk (temel aile geçim sepetine denk) asgari ücrete dair çok olumlu gördüğümüz bir yasa tasarısı önerdiler. Kirchnerizme karşı Temsilciler Meclisi seçimleri sırasında da bu stratejik muhalefet görülebiliyordu: FIT kendi adayını çıkarmayı reddetti fakat Arjantin'in (emperyalizm yanlısı muhalefetin tamamı tarafından destek gören) Kirchnerizmin adayına oy ver-

meyen tek politik cephesi olması erdemine sahipti. Aynı süreç, Partido Obrero'nun (PO-İşçi Partisi) önemli bir azınlığa sahip olduğu Salta Kent Meclisi seçimlerinde görüldü. Kirchnerizm, "devrimci darbeyi engellemek için" çifte bir gücü en yakın rakibine vermek pahasına Menemist sağ kanada destek verdi. Bu, Kirchnerizmin yönetmek için sola olduğundan daha fazla sağa güvendiğini göstermektedir, çünkü her ikisi de (Kirchnerizm ve sağ) karşı devrimci bir akdi savunmaktadır.

Bunlar, FIT'in ulusal siyasetteki bu olumlu özellikleri. Ancak, "Rodrigazo"ya karşı mücadele FIT'nin iç çelişkilerini de açığa çıkardı. Örneğin FIT 3 bileşeninden birisi olan Izquierda Socialista (Sosyalist Sol, IWU-FI) Moyano'nun sağ-kanat sendika bürokrasisini uyum sağlamak yolunda hükümete karşı emperyalizm yanlısı güçlerle çalışmayı doğru bulan bir hat geliştirdi.

Izquierda Socialista aynı zamanda FIT ile ilişkisi olmayan, temel örgütleyicisi olarak bir sendika lideri olan ve Piquetero hareketini bıraktıktan sonra

Jujuy'un bölge hükümetine entegre olan ve FIT'e karşı olan seçim listelerini desteklenmiş olan "Perro" Santillán'ın öne çıktığı "Mücadeleci Sendikal Kavga"yı örgütlediler. PTS, Kirchnerizm'e yönelik uyumu nedeniyle "Rodrigazo" yoktur demek ve işçi hareketinin içinde kendisini hizipçiliğe batırarak PO'ya karşı bir blok örgütlemek için "Mücadeleci Sendikal Kavga"yı hegemonikleştirme girişimiyle

hükümete karşı pasifliğini tamamlamış olmakta. Bu çelişkiler üzerine kurulmuş olan FIT, henüz 10 Nisan genel grevine yönelik ortak bir tavır ortaya koymadı.

PO'nun liderliği kamuoyuna

FIT'in (İşçilerin Sol Cephesi) girişimleri bölünmüş ve kendi içinde çelişkili idi; buna rağmen işçilerin mücadelesi için olumlu yanlar ortaya koyuyor. İlk olarak, yapısal uyuma karşı olan tek cephe FIT. Bu anlamıyla varlığı değerli. Kesintilere ve işten atmalara karşı çıkan, acil olarak 3000 Pesoluk bir ücret artışı ve 9000 Pesoluk (temel aile geçim sepetine denk) asgari ücrete dair çok olumlu gördüğümüz bir yasa tasarısı önerdiler.

açıkça şunu söyledi: "sendika liderliklerinden hiçbir şey talep etmek zorunda değiliz." Bu aşırı solcu pozisyon ise şu argümana dayanıyordu; yakın zamanda "solun seçim zaferini" deneyimledik ve güya bu nedenle siyasal olarak sendika bürokrasisinin üstesinden gelebiliriz. Bunun hiçbir anlamı yoktur çünkü son seçimlerde birçok işçinin sola oy vermiş olduğu gerçeği işçilerin tamamının sendika bürokrasisine güvenmediği anlamına gelmez. PTS de seçimlerden etkilenerek, sektör ve kendi işine bakan bir yönelime girmiştir, bu nedenle FIT'in milletvekilleri ile ortak bir blok kurmayı reddetmiş ve ulusal parlamentodaki koltuklarını kendileri için ayırmışlardır. "Zafer" in karakterize edilmesi, sadece Salta bazında düşünülebilir, ancak ulusal düzeyde, tam aksine Kirchnerizmin yenilgisi FIT'in değil, emperyalizm yanlısı sağ ve merkez sol eliyle gerçekleşmiştir. Hatta 30 Mart'ta Mendoza eyaletinde yapılan seçimlerde FIT (tarihsel bir başarıya imza atarak) Kent Meclisi'ne girme başarısını gösterdi. Fakat, gözlerden kaçmayacak gerçek 2013 Ekim'indeki %5'lik oydan sonra 2014 Mart'ında %25 alan PD-PRO (sağ kanat muhafazakar partilerin ittifakı) sağ kanadının seçim zaferiydi. Kirchnerizmin çöküşünden kimin yarar sağladığı FIT'i uyarmalıdır.

FIT bir kriz içinde ve bahsini ettiğimiz politik ayrışmaları da siyasi doğasının bir sonucu. PTS ve IS bu konuyu pek umursamıyor ve hatta bir kriz içinde olduklarının dahi farkında değiller. FIT'i kendi dar çıkarları için bir araç olarak kullanıyorlar; bir mücadele

kanalı olarak değil. Bir başka önemli tartışma da PO'nun yeni siyasi hattına dair: şu an ulusal borcun ödenmemesi durumu

sahiplenmiyorlar. Bu, merkez solun sloganlarına teslim olmaktır çünkü şu an Pino Solanas tüm borcun ödenmesini savunan bir siyasi koalisyon içinde (FAP-UNEN). PO, kısmen, FIT'in krizini kabul ediyor ve siyasi bir tavır geliştiriyor ki bu FIT'in gerçek siyasal görevleri konusunda endişelendiğini gösterir. Ancak mücadelesini, FIT'i kendi politik akımının kitlesel büyümesi için savunmak noktasına indiriyor. Bu, tüm mücadele edenleri içine almayan bir kendini referans alan tavidir ve FIT'i Morenizmin tasfiyecilerine teslim etmektedir. Diğer yandan biz, TPR olarak öncelikle Sol Cephe'nin bu tartışmalarının tamamının açık bir kongrede gerçekleşmesi gerektiğini öne sürüyoruz. Bu cephenin homojenliği kapitalist partilere karşı geçmiş mücadele içinde kazanılmalıdır. Bu

Arjantin işçi sınıfı 10 Nisan'da yapılacak olan genel grev için büyük bir hazırlık içinde. Bunun tarihsel bir önemi var, çünkü bu Kirchner hükümetine karşı yapılacak ikinci genel grev (İlki 20 Kasım 2012'de yapılmıştı ve "20-N" olarak bilinir). Bu, işçi sınıfının cephesinden Cristina'ya (Başkan) ve Kicillof'un (Ekonomi Bakanı) "Rodrigazo"suna karşı verilmesi gereken bir cevap. "Rodrigazo" derken 1975'de bir kriz paketi ilan eden, bir günde %180 kur devalüasyonu yapan, kamu hizmetlerine %100 vergi getiren ve petrole %150 zam yapan Peronist ekonomi bakanına ithafta bulunuyoruz. İşçi sınıfının cevabı genel grev olmuştur; başbakanı Lopez Rega (Peron'un 1974'teki ölümünden sonra hükümeti yöneten sağ kanat Peronist) ile birlikte sağlam bir tekme ile yerinden edilmişti.

nedenle, FIT'in Açık Komite'lerinin kurulmasını öneriyoruz. Bu komiteler, FIT'in Ulusal Kongre'deki iç bloğunda yasama programı için siyasal mücadeleyi ilerletmelidir. Ayrıca bu komiteler, "Rodrigazo"ya karşı bir eylem aracı olarak genel grevi başarmak için mücadele planının somut şekilde nasıl ilerletileceği konusunu tartışmak zorundadır.

İtalya'da Faşizmin Yükselişi ve Mussolini

Oğulcan Sönmez

Kapitalizmin krize girdiği dönemler şüphesiz ki devrimler için en uygun zamanlardır. Emekçi halk radikalleşir ve çıkış yolları arar. Bu tip bunalımların çözümü, devrimci Marksistlerin cephesinden çok açık ve kalıcıdır. Ancak önemli olan; bu çözümün yani sosyal bir devrim fikrinin kitlelere ne kadar tesir ettiğidir. Nitekim İtalya'da yaşanan örnek gibi toplumsal kriz anları faşist diktatörlüklere de gebe- dir. Burada dengeleri belirleyen ve tarihi değiştirecek olan örgütlü işçi sınıfının gücüdür. Bu sebeple İtalya'da Mussolini'nin iktidara geldiği ve faşizmin yükseldiği süreci incelerken, İtalyan sınıf mücadelesinin tarihini de inceleyeceğiz.

Tarihi 1. Enternasyonele kadar dayanan ve bizzat Engels'in tanıklık ettiği İtalyan devrimci hareketi; henüz üniter yapısını kazanmamış olan İtalya'nın sanayide gelişmemiş olması ve büyük sayılarla ifade edilecek bir işçi sınıfından bahsedememiş olmamızdan anarşist eğilimleri sanayileşme dönemine kadar yüksek olan bir gelenektir. Sanayide hızlı bir atılıma giren İtalya'da, bir nicelik olarak işçi sınıfından bahsedilene kadar, İtalyan devrimcileri Marx ve Bakunin arasındaki tartışmalardan habersiz, mücadelelerini sürdürmüşlerdir. Hareket kısa sürede kitle- selleşmiş olsada sınıf temelli olmadığından başarısız girişimlerle kendini tüketmiştir. O döneme dek kurulan enternasyon- al şubeleri, 1878'e gelindiğinde parçalanmış ve geriye kitleliliğini kaybetmiş bir hareket kalmıştı. Bunun sonucu olarak anarşist önderlerin çoğu, parlamen-

tarizme kadar savrulmuş, geriye kalanlarsa eylemlilikte bireysel terörizme yönelen küçük gruplar haline gelmişti. Bunların içinde en önemli olanı şüphesiz Andrea Costa olacaktır. Cezaevinde siyasal eylem- lerin önemli olduğu tezi üzerinden ilerleyen ve dışarı çıktığında bu fikrini eyleme döken Costa 1882'de meclise girdi. Costa'nın bu duruşu diğer anarşistler arasında büyük bir etki yarattı ve birçok destekçi buldu. Bu dönem İtalya'da işçi sınıfının giderek büyüdüğü ve örgütlenerek anarşizmin etkisinden kop- tuğu bir döneme denk geldi. Artık Costa'yı destekleyen eski anarşist liderler sosyal demokrasi propagandası yapmaktaydı. İtalya'da sanayi atılımına denk düşen bu süreç aynı zamanda büyük bir ekonomik krizin yaşandığı dönemdi ki sendikal örgütlenmeyle güçlenen Costa önderliğin- deki işçi hareketi gün geçtikçe büyüyordu.

İtalya'da İşçi Hareketi

Andrea Costa devrimci hareket içerisindeki büyük etkisini kullanarak kurduğu Devrimci İşçi Partisi'nin çalışmalarını büyütüyor, ekonomik kriz içerisinde olan İtalya'da tarım işçileri arasında örgütlenerek güçleniyordu. Aynı süreçte kuzey İtalya'da sanayi işçileri artık mücadelenin öznesi haline gelmişti bile. 2. Enternasyonal'in 1889'da kurulmasıyla işçi hareketi yükselmiş, Marksizmin etkin- liği büyük ölçüde artmıştı. Bu süreçte kurulan Cameralar (işçiler arası dayanış- ma amaçlı kurulan dernekler) işçi hareke- tini anarşist eğilimden tamamen kopararak Costa'nın parlamenter sosyalizmine

yöneltiyordu. Ancak Costa'nın kurduğu hareket yerellerle sınırlıydı ve ideolojik olarak yetersizdi. Nitekim kriz sürecinde radikalleşmiş olan işçi sınıfının büyük çoğunluğu, Costa'nın parlamentarizmin- den ayrılarak 1892'de Turati'nin kurduğu İtalyan İşçileri Partisi'nin tabanını oluştura- caktı. 1900'e gelene dek büyük bir ekonomik bunalım içerisindeki İtalya'da birçok ayaklanma yaşandı. Bu büyük işçi hareketi, bireysel terörizmi savunan bir anarşistin, kral Umberto'yu öldürmesiyle birlikte büyük ölçüde durduruldu, çünkü sola karşı büyük bir operasyon başladı. 1900'lerin başlarından itibaren işçi hareketi her geçen gün büyümüş ve güçlenmiş; 1901'de 190 bine yakın işçinin yer aldığı binden fazla grev, 1902'de 200 bine yakın işçinin katıldığı 801 grev gerçekleşmiştir. 1908'e gelindiğinde parla- mento ve sendika ayağı ile büyüyen işçi hareketi geniş kitlelere hitap eden bir hale gelmiş, parlamentoda sol içi ittifaklar kurarak büyük bir yaptırım gücü kazan- mıştır. Birçok anarşist ve aydın bu süreçte sosyalist hareket içerisine dahil olmuştur. O yıllarda mücadeleye atılmış birisi olan Mussolini, şüphesiz bunlar arasında en ateşli olanlardandır.

Savaş Dönemi

İtalyan ekonomisinin hızlı ve dengesiz gelişimi 20. yüzyılın ilk çeyreğinde artık tüm ülkenin tek sorunu olmuştu. Tarımsal üretimin çöküşüyle birlikte kırsaldan yurt- dışına göç gün geçtikçe artıyor muhalif sesler yükseliyordu. İktidar, içine düştüğü krizi çözmek ve ekonomiyi düzeltmek

amacıyla 1911'de Osmanlı İmparatorluğu'na savaş ilan ederek Libya'yı işgal etti. O sıralarda daha büyük krizler içerisinde olan Osmanlı İmparatorluğu, bu savaşı uzun süre devam ettiremedi. İtalya savaşı kazanarak Libya ve Oniki adada hâkimiyet kurdu. Yukarıda bahsettiğimiz bu büyük kriz ortamında gerçekleşen savaşa karşı; mecliste bulunan reformist milletvekilleri, tıpkı 2. Enternasyonal'de yaşandığı gibi anti-Marksist bir tutum sergileyerek işgali onaylar şekilde oylar kullanmışlardır. Yalnızca 2 milletvekili olan ve kendisine "uzlaşmaz devrimci" diyen Marksist bir grup savaşa karşısında en ciddi muhalefeti sergilemiş ve bu süreçte ciddi bir atılım yapmıştır. Bu tarihlerde Mussolini nerede sorusunun cevabına ise inanılması zordur. Mussolini Libya savaşı çıktığında şöyle demiştir: "Eğer vatan kan ve para istiyorsa, devrimci öncülerle birlikte işçi sınıfı buna genel grevle karşılık verir. Uluslararası savaş bu şekilde sınıf savaşına dönüşecektir." Mussolini bu sözlerle kalmamış, Forlì adlı bölgede büyük bir grev örgütler. Ülke çapında genel grev çağrısı yapılmış olsa da az önce bahsettiğimiz üzere sosyalist hareketin savaşa karşısındaki tutumu çok gerici olduğundan büyük yankı uyandırmaz. Ancak Mussolini bölgede büyük bir huzursuzluk yaratmış olacak ki tutuklanmış ve 5 ay hapis cezası almıştır.

Mussolini

Militan ruhu ve ateşli konuşmalarıyla Mussolini parlayan bir devrimci önder olma yolunda ilerlemiş, mahkemede verdiği siyasi savunmasıyla büyük popülarite kazanmıştı. Sosyalist Parti içerisinde hızla ilerleyen Mussolini savaşı destekler tutumlarından ötürü merkez komiteye karşı bir linç kampanyası başlattı. 1912'de yapılan kongrede, parti grup başkanı olan Bissolati, Bonami, Cabrini ve Guido, Mussolini'nin yürüttüğü bu kampanya sonrası partiden uzaklaştırıldı. Parti içerisinde hızla yükselen Mussolini parti yayını olan Avanti'nin başına getirildi. Kısa bir sürede derginin tirajı iki katına çıktı ve artık Mussolini'nin siyasi tutumu Avanti'den takip edilebiliyordu. 1914 yılına gelindiğinde anarşist bir grubun önderliğinde düzenlenen bir eyleme polislin ateş açmasıyla ölen üç

kişinin ardından bütün ülkede çok büyük bir ayaklanma çıktı. Ancona on gün boyunca devrimcilerin elinde kaldı. Çoğu bölgede devlet otoritesi kalmamış hatta bazı bölgelerde proleter diktatörlüğü ilan edilmişti. Hareket görülmemiş bir büyüklükteydi ancak merkezi bir liderliği yoktu. Bu büyük güç karşısında çekinen sosyalist parti "proletaryanın kurtuluşu örgütsüz kitlelerin ayaklanmasında değildir" diyerek kendini geriye çekiyordu. Büyük bir orduyla saldıran İtalyan hükümeti ayaklanmayı sonlandıracaktır. 1914 yılının Eylül ayı geldiğinde emperyalist savaş çanları çalıyor ve İtalyan sosyalistleri büyük ölçüde savaşa karşı çıkıyordu. Mussolini 1914 Temmuzunda yaptığı bir konuşmasında "Kahrolsun savaşa!, ne bir adam ne bir kuruş" diyordu. Ancak bu söylemi uzun sürmedi ve bizim tanıdığımız haliyle Mussolini o dönemlerde oluşmaya başladı. Reformistlerin İtalyan burjuvazisini destekler tutumu ve Alman emperyalizmine karşı devrimler ülkesi olan Fransa'yı koruma düşüncesi saçma da olsa sol içinde yaygınlaşıyordu. Bütün bunlardan etkilenen Mussolini Avanti'de İtilaf devletleri yanında savaşa girmeyi savunur yazılar yazmaya başladı. Bu yazılar karşısında şaşkına dönem merkez komite Mussolini'nin partiden uzaklaştırılması kararını aldı ve atılır atılmaz faşizm propagandası yapacağı Popolo d'Italia (İtalyan Halkı) adlı dergiyi çıkarmaya başladı. Kısa sürede genişleyen bu dergi çevresi, meclis içerisindeki reformist partileri de etkiledi ve savaşa girme kararı alınmasında büyük katkıları oldu. Mussolini artık eskisi gibi devrimci propaganda yapmıyor; aksine emperyalist savaş çağrıcılığı yapıyordu. Bu akıl almaz kopuş Sosyalist Parti içerisinde adeta infial yarattı ve görüş ayrılıkları başladı. Daha 6 ay öncesinin ateşli Marksist önderi, İtalya fiili şekilde savaşa girince gönüllü olarak cepheye gitti ve yaralanıp geri geldi.

1. Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi

Savaş başladığında zaten dengesiz bir ekonomisi olan İtalya ciddi bir kriz içerisine girdi. Sanayi işçileri cepheye gönderilmekle veya hapse atılmakla tehdit edilerek zorla çalıştırılıyorlardı. Toplumsal kriz çok ciddi boyutlardaydı. Bu kriz ortamında İtalyan reformistleri burjuvaziyle işbirliği yaparak bir huzur ortamının sağlanması kanısındaydılar. Ancak tam da bu zamanlarda yani 1917'de Rusya'dan gelen devrim haberi adeta bomba etkisi yarattı. Avanti kapağına VİVA LENİN yazmış; reformistlere karşı sosyalist iktidarın bir devrimle kurulabileceği fikri Sosyalist Parti içerisinde yaygınlaşmıştı. Bu süreçte uzlaşmaz devrimciler gizli toplantılar yaparak sosyal devrim planları yapıyordu. 21 Ağustos'ta bir ayaklanma denense de kan ile bastırıldı ve büyük kayıplar verildi. Lenin bu ayaklanmaya dünya devriminin yankıları diyecekti.

1920 senesinde Torino'da başlayan bir genel grev yayıldı ve beşyüzbine yakın işçi greve katıldı. Bu büyük işçi eylemliliklerini köylülerin kendi birliklerini kurup toprak işgal ederek paylaştıkları bir dönem takip etti. Çoğu köylü birliği sol örgütlerle bağlantılı ve tamamen iktidar karşındaydı. Böylesi bir ortamda iktidarın attığı geri adımlar işçi hareketini durdurmak adına kısmen başarılı oldu ve reformist partilerin ihanetiyle devrimci durum oratadan kayboldu. İşçi hareketi kısa bir süreliğine reformlarla pasifize edilmiş olsada büyük bir tehdit olarak Mussolini önderliğindeki faşist hareket yükselişe geçiyordu.

Faşizmle Mücadele ve Mussolini İktidarı

1920'ye kadar dünyanın içerisinde olduğu bu genel kriz hali İtalya'da bizzat reformist partiler eliyle denge politikaları uygulanarak durdurulmaya çalışılıyordu fakat ekonomik bunalım öylesi bir boyuttaydı ki enflasyon artışı inanılmaz ölçüde yükselmişti. Bu krizle bağlantılı olarak sınıf mücadelesi ve faşist hareket orantılı bir yükselişe geçtiler. Eylemsel anlamda işçi hareketi faşistlerden kat kat öndeydi. 1920 senesinde Torino'da başlayan bir genel grev yayıldı ve beşyüzbine yakın işçi greve katıldı. Bu büyük işçi eylemliliklerini köylülerin kendi birliklerini kurup toprak işgal ederek paylaştıkları bir dönem takip etti. Çoğu köylü birliği sol örgütlerle bağlantılı ve tamamen iktidar karşısındaydı. Böylesi bir ortamda iktidarın attığı geri adımlar işçi hareketini durdurmak adına kısmen başarılı oldu ve reformist partilerin ihanetiyle devrimci

desteği gözeterek ekonomi başta olmak üzere her alanda faşist hareketin meşru görülmesi fikrini benimsemişti. Buna bağlı olarak çok ciddi bir dönüş yaparak ekonomik alanda devletçi olan politikasını liberalizme kaydırmış ve burjuva iktidarla antlaşmalar yapmıştır. Faşist hareketin belkemiği olan devletçilik böylece bir süreliğine unutulmuş ve İtalya'nın uzun süredir dış politikası olan

den direniş komiteleri kurarak verdikleri mücadeledir. Bu işçilerin çoğu Komünist Parti veya Sosyalist Parti'ye üyeydi. Örgüt inisiyatifi dışında kendiliğinden bir hareket oluşturdular ve taşrada faşizme karşı "Halk Gönüllüleri" adlı bir örgüt kurdular. Bu grup kısa sürede büyüdü ve 1921'den 1922'ye dek tam 1 yıl boyunca faşizme karşı silahlı mücadele verdiler. Gün geçtikçe verdikleri kayıplar ve parti-

lerin ihanetleri yüzünden yenildiler. 1922'de bir genel grev hareketi denendi ve başarısız oldu. Bağımsız sayılabileceğimiz bu işçi hareketi son grev denemesini yapmışken İtalya'da sol hareket gün geçtikçe kan kaybediyordu. Sekter yapılarından ötürü faşizme karşı dahi birleşemeyen sol, emekçi halk nezdinde desteğini yitirmişti. Bu süreçte Ulusal Faşist Parti, kriz ortamını lehine çevirerek büyük sermaye ortaklarıyla üzeri örtülü ilişkilerini güçlendirmişti. Hatta başbakan, Mussolini'ye bakanlık teklif etmiş ancak daha büyük planları olan Mussolini bu teklifi reddetmişti. Nitekim 1922 senesinde Bologna'da 20 bin kişilik bir miting düzenlediler ve miting sonrası faşist parti tarafından kutul sayılan Roma'ya yürüyüşe geçtiler. Geçtikleri her şehirdeki ve vilayetteki resmi binaları işgal ederek ilerliyorlardı. Bu yürüyüş

liberalizm faşist hareket nezdinde benimsemiştir.

Bunun akabinde sözde bir huzur ortam sağlamak adına sol ile faşist hareket arasında bir barış antlaşması yapılırsa da 1921'de Mussolini faşist hareketin kongresinde hareketin adını Ulusal Faşist Parti olarak değiştirdi ve barış antlaşmasını tanımadıklarını duyurdu. Artan saldırılar karşısında Komintern "birleşik işçi cephesi" politikasını uygulamaları için İtalyan Komünist Partisi'ne baskı yapıyordu. Bu politika sosyal-demokrat ve devrimcilerini ortak bir cephede birleşerek faşizme karşı mücadele birlikleri kurulmasını öngörüyordu. Ancak bu karar Komünist Parti'de tepkilerle karşılandı. Çünkü onlar sosyalist partiden ayrılmış bir grup olarak sekter bir tutumla, faşizme karşı bir cephede birleşme çağrısını doğru bulmuyorlardı. Gramsci partinin başına gelene dek bu karar uygulanmadı. Sol içerisindeki bu ayrılıklar faşizmi güçlendirmekten başka bir işe yaramadı. Daha sonra birleşik cephe taktiği belli bölgelerde uygulanmış olsa da bir etki yaratamayarak yenilindi. Bu süreçte asıl önemli olan, sanayi işçilerinin kendiliğinden

karşısında Başbakan sıkıyönetim ilan etmeyi reddetti ve Kral, yeni hükümet kurma yetkisini Mussolini'ye verdi. Aslında bu miting daha önceden Mussolini ile iktidar arasında yapılan görüşmelerde kararlaştırılmıştı. Sosyalist hareket ne kadar zayıflasa da, kriz ortamı ortadan kalkmıyor, huzursuz halk kitleleri patlamaya hazır bir bomba gibi yaşıyordu. Bu potansiyeli değerlendirerek güçlenebilecek bir sol hareketten korkan İtalyan egemenleri adına kral ve cumhurbaşkanı, Bologna'da yapılan miting öncesinde Mussolini ile görüşmüş ve kamuoyundan gizli tutulan antlaşmalarla iktidarın Ulusal Faşist Parti'ye verilmesini kararlaştırmışlardı. Böylece burjuvazi destekli faşist hareket güçlenerek meşruiyetini yitiren ve yönetememe krizine girmiş iktidarın yerine geçti.

Sosyalist hareket ne kadar zayıflasa da, kriz ortamı ortadan kalkmıyor, huzursuz halk kitleleri patlamaya hazır bir bomba gibi yaşıyordu. Bu potansiyeli değerlendirerek güçlenebilecek bir sol hareketten korkan İtalyan egemenleri adına kral ve cumhurbaşkanı, Bologna'da yapılan miting öncesinde Mussolini ile görüşmüş ve kamuoyundan gizli tutulan antlaşmalarla iktidarın Ulusal Faşist Parti'ye verilmesini kararlaştırmışlardı. Böylece burjuvazi destekli faşist hareket güçlenerek meşruiyetini yitiren ve yönetememe krizine girmiş iktidarın yerine geçti.

durum oratadan kayboldu. İşçi hareketi kısa bir süreliğine reformlarla pasifize edilmiş olsada büyük bir tehdit olarak Mussolini önderliğindeki faşist hareket yükselişe geçiyordu. 1919'da işçilerin bir eylemine saldırdılar ve Avanti'nin bürosunu basarak yaktılar. Sınıf mücadelesinin temel düşmanı haline gelmeleri çok uzun sürmemişti.

Az önce bahsettiğimiz köylü birliklerine karşı faşistler toprak ağaları tarafından iktidar eliyle kullanılmışlardır. Çoğu yerde savaşmış ve köylü birliklerini para karşılığı katletmişlerdir. İtalyan burjuvazisi sosyalist tehdide karşı faşistlerin eylemlerine hoşgörülü davranmış ve bizzat başbakan eliyle parlamentoya sokulan faşistler iktidar tarafından desteklenmiştir. Sosyalistlerin büroları basılmış, yaşadıkları evler dahi faşistler tarafından yakılmıştır. Mussolini bu dönemde faşist hareketin güçlenmesi adına, devletin kurumlarının ve patronların verdiği

Greif İşçileri: “Taşerona Karşı Sonuna Kadar Direneceğiz”

Greif işçileri 45 gündür fabrikalarında işgaldeler. Örgütlü oldukları DİSK, işçilerin mücadelesine sırtını dönse de işçiler sendikayı da değiştirme iddiasıyla mücadele ediyorlar. Greif işçilerinin oluşturdukları taban örgütlülüğüyle sendika bürokrasisine ve patrona karşı verdikleri kavga, işçi sınıfının tarihine geçecektir. Sonuna kadar destekçisi olduğumuz Greif işçileriyle bir röportaj yaparak mücadele deneyimlerini sizlere aktarmak istedik.

Merhabalar. Öncelikle röportajı kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. İsterseniz önce sizleri tanıyalım.

Ben Emel Özüm. Ben Müzeyyen Balcı.

Direnış nasıl ve neden başladı kısaca anlatabilir misiniz?

Direnışin başlama sebebi aldığımız ücretler, geçim zorlukları ve zor yaşam şartlarıydı. Bir seneden beri süren sendikalaşma çalışmaları vardı. Tabi bu kadrolu çalışanlarda başladı. Ben taşeron-da çalışıyorum. Bir senedir sürekli üye yapma çabaları vardı, arkadaşlarımızın gece gündüz vaktini ayırdığı toplantılar yapıldı, sendikalaşma süreci, üyelikler oldu. İlk 228 kişiyle sendika başvurusu

yapıldı ve bu kabul edildi. Direniş geçmemizin sebebi ise 10 Şubat'ta yapılan toplu sözleşme aşamasında sürecin tıkanmasıydı. Patronlar isteklerimizin hayalden ibaret olduğun, kabul etmeyeceklerini, olamayacağını, gerekirse arkadaşlarımızı işten çıkaracaklarını söylediler. Bu konuşmadan sonra fabrikayı işgal etmeye karar verdik. Yasal bir süreç değil biliyoruz ama fiilen böyle bir işgal gerçekleştirdik.

Peki bu direniş nasıl örgütleniyor?

En başta fabrika komitesi kuruldu, bölüm komiteleri var. Fabrika komitesinde güvenlik komitesi var. Fabrikanın güvenliğinden sorumlu olan, her yerinde güvenlikte duran arkadaşlarımız var. Bir taban

örgütlülüğü var, burada bir karar alınacağında fabrika komitesi toplanıyor. 58 kişiden oluşuyor ve her bölümden 2-3 kişi var. Bir karar alındığı zaman ya da bir şey yapılacağı zaman komiteden herkese danışıp tartışarak kararlar alınıyor. Ondan sonra bölüm komitesinde olanlar kendi bölümündeki arkadaşlara bildiriyorlar. Zaten bir oylama oluyor, oylama sonucunda kararla alınıyor. Bu zamana kadar olumsuz bir karar alınmadı, herkesin istekleri belliydi.

Sendikanızın bağlı olduğunuz DİSK'in tavrı nasıldı?

Başından beri yanımızda değillerdi, kendileri de internet üzerinden yaptıkları açıkla-

malarla bunu açıkça belirtiyorlar. İlk gün zaten direnişin başlamasından 1 saat sonra bundan haberleri olmadığını, onlarla ilgili bir durum olduğunu söyleyen bir açıklama yaptılar. Biz kaldırılmasını talep ettik ama tabi kaldırılmadı. Arkadaşlarımızda Şirinevler'de DİSK Tekstil'e ve Şişli'ye gittiler ve baskılar sonucunda bu yazıyı kaldırdılar. Sonra onuncu gün ziyarete geldiler ama onun haricinde hiçbir şekilde maddi ve manevi hiçbir destekleri olmadı, bugünlere kadar kendi çabalarımızla ve dışarıdan gelen desteklerle geldik, direnişimizi sürdürdük. Ve hala 38-40 güne kadar bir destekleri yoktu, aleyhimize yazılar paylaşarak, arkadaşlarımıza mesajlar yollayarak tavırlarını belli ettiler. Biz artık bunun böyle olmayacağını, DİSK bize sahip çıkmayacaksa bizim DİSK'e sahip çıkacağımızı söyledik ve orada nöbet tutma kararı aldık. İlk 8 arkadaş gittiğinde onlara tepkileri çok sert oldu, onları oradan atmak istediler; sopalarla saldırdılar ve ağır hakaretler ettiler. Ama Dudullu'da olan arkadaşlar da oraya gidince geri adım attılar. Bu nöbetler iki-üç gün sürdü, sonra bizle bir anlaşma yapmak istediler. "Biz bundan sonra her şekilde yanımızdayız ama oradaki arkadaşlarınızı çekin" dediler. Orada, DİSK genel merkezinden, DİSK Tekstil'den ve bizim temsilcilerimizden oluşan bir komite oluşturuldu. Artık bundan sonraki süreç işçiler arasında ilerleyecek. En son pazartesi yönetimle DİSK arasında bir görüşme oldu. Yönetim, o fabrikanın kapatıldığını, oradaki işçilerin çıkartıldığını söylemiş. DİSK de sözde tavrını ortaya koymuş. Onun haricinde birkaç gün sonra yine görüşme yapacaklarını söylemişler. Ve eğer oradan bir olumlu cevap gelmezse, şirketin yurtdışındaki sahipleriyle

"Çok güzel bir örgütlülük var burada. Bu örgütü hiçbir güç kıramaz. Burayı kapatsalar bile Dudullu'daki, Samandıra'daki, Sultanbeyli'deki fabrikalara hiçbir şekilde üretim yaptırmayacağız. Eğer bizim haklarımızı yiyebileceklerini sanıyorlarsa, bizi çıkarmayı planlıyorlarsa hiçbir şekilde üretimlerine izin vermeyeceğiz. Gerekirse oralardaki fabrikaları da işgal edeceğiz."

görüşeceklerini söylediler. Yani sadece 4-5 gündür bizim yanımızdalar.

Öncelikle Grief bize başarılı işçi direnişlerini hatırlatıyor, aklımıza Tekel örneği geliyor. Çok şanlı bir direnişti. Tekel direnişinde işçiler 78 gün çadır kurdular, politik süreci etkilediler. Aynı zamanda sendikaların onlara karşı tavırlarını da etkilediler. Biz bunları Griefte de görüyoruz ve önemli bir direniş olduğunu düşünüyoruz. DİSK'in yaptıklarının benzerlerini sadece burada değil diğer sendikalarda da sıkça görüyoruz, direnişlere ket vurmak gibi bir tavırları var. Biz işçilerin sendikalarda örgütlenmesini ama sendikal bürokrasiye karşı kendi taban inisiyatiflerini de oluşturmalarını söylüyoruz. Sizler, işçi-sendika ilişkisi ve sendikalarındaki bürokratik yapıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Sendika ve patronun yapacağı her şeye karşı biz buradayız. 45 gündür buradayız. Belki daha uzun sürer ama onların bütün oyunları ortaya çıktı. Sendikanın, yönetimin. Herkes her şeyi gördü. Bundan sonra sendikaya güvenirmiyiz? Ben kendi adıma ben onlardan bir şey duyduğumda on kere düşünüyorum. Ama sonuçta sendikada üyeliğimiz var, hiçbir şekilde onlara karşı tavır almıyoruz. Sendikanızı değiştirin gibi teklifler alıyoruz. Biz sendika değiştirmek istemiyoruz. Biz DİSK Tekstil'i meydana getiren dinamikleri yaşatmak istiyoruz. DİSK Tekstil'in amacını yaşatmak istiyoruz. Sendika bize sahip çıkmazsa da biz onlara sahip çıkıyoruz. Biz onları ayakta tutmak istiyoruz. Ama biz onlara arkamızı dönünce bizi hançerliyorlar. Bundan sonraki süreçte onlar bize destek olur mu bilmiyoruz ama sendika bir şey yapsa da yapmasa da direnişimizden vazgeçmiyoruz. Her şeyi üreten, sendikayı buraya sokan ve

sendikayı burada yönetecek olan da biziz. Artık onların bizimle anlaşmaya çalışıp, bize gelmesi gerekiyor.

DİSK'in burada örgütlülüğü nasıl?

Burada çok iyi bir örgütlülük var. Toplamda 600 işçi örgütlü. Dudullu da 80 işçi, geri kalanı bu fabrikadan. Sendikanın örgütlenme çalışması yapmasına gerek yok. Her şey o kadar süper işliyor ki aksine sendika bu örgütlülüğe sahip çıkmıyor.

Toplumsal muhalefetin size yaklaşımı nasıl? Destek görüyor musunuz?

Eğitim-Sen 6 No'lu şube maddi manevi destek oluyor. Diğer sendikalar da geliyor. Başka kurumlar geliyor, DİSK gelmiyor. Bu bizi çok rahatsız ediyor. Dayanışma için Ankara'ya gittik. Pazar günü bir forum vardı. Gitmişken iki günlük plan yaptık. Bütün sendikaları gezdik. DİSK genel merkezi haricinde. DİSK genel merkezi ilk gün gayet teşvik edici konuşmalar yaptı. İkinci gün tepkileri daha farklıydı biz biliyoruz ki daha sonra buradaki DİSK Tekstil şubeleriyle görüştüler. Sonra orada sorunlar oldu. Yine de biz onlardan yanımızda olmasını rica ettik ama basın toplantımızda yanımıza gelmediler. Pek problem değil, bekliyorduk. KESK üyesi sendikaları gezdik oradaki tepkiler çok iyiydi. Sonuçları hemen belli olmaz ama tutumları çok güzeldi. Başından beri takip ettiklerini, yanımızda olacaklarını söylediler; belliydi zaten. Her yerde olduğu gibi Ankara'da da Greif işçileriyle dayanışma platformu oluşturmuşlar. KESK'e bağlı sendikalardan katılanlar da var, diğer kurumlardan da. Toplantılar yaparak iki haftadır "Greif'e ne tür bir yardımımız olur", "orada maddi manevi bir sorun olduğunda biz burada ne yapabiliriz" diye çok yoğun bir çalışma var. Biz hayran kalıyoruz. Çünkü toplantıya biz de katıldık. Herkesin öyle bir çabası var ki hem kendileri çalışıyorlar hem bunu bize gösteriyorlar.

DİSK'in maddi bir katkısı oldu mu şu güne kadar?

Genel merkeze ilk gittiğimiz gün bizim yanımda olduklarını söylediler. Bizimle dayanışma ve yardımlaşma içinde olduklarını söylediler. Ama biz somut olarak 45 gündür hiçbir şey duymadık. Bir sefere mahsus yeme k yardımında bulundular. Toplu halde sandviç gönderdiler. O da göstermelikti.

Bir de genel merkezde şöyle bir yaklaşım var. "Siz DİSK Tekstil'le bir çalışma yürütmeye başladınız bir komite kurdunuz. Hala niye onları karşınıza almaya çalışıyorsunuz?" Biz onları karşımıza almaya alışmıyoruz. Aksine yanımıza çekmeye çalışıyoruz. Niye karşı olalım. Sonuçta DİSK Tekstil; işçilerin, işçi sınıfının ve bizim sayemizde oralara geldi. Biz olmasak onlar da olmaz. Onların bize karşı neden taraf aldığını da hala anlamış değiliz. O açıdan maddi desteği bırakın en küçük bir manevi destek bile görmedik.

45 gündür buradasınız. Geceleri nöbet tutuyorsunuz. Gündüzleri büyük oranda buradasınız. Hiçbir şekilde fabrikayı boş bırakmıyorsunuz. İhtiyaçlarınızı nasıl sağlıyorsunuz?

Buradaki ihtiyaçları gelen yardımlarla gideriyoruz. Birçok yerde bizim için stant açıldı. Erzak geliyor. Hazır yemek geliyor. Direk nakit yardımı geliyor

Bir buçuk ay geçti direniş başladığı günden itibaren. Burada atmosfer hala çok canlı. Siz bu atmosferi nasıl değerlendiriyorsunuz. Moral motivasyon ne durumda?

"En başta fabrika komitesi kuruldu, bölüm komiteleri var. Fabrika komitesinde güvenlik komitesi var. Fabrikanın güvenliğinden sorumlu olan, her yerinde güvenlikte duran arkadaşlarımız var. Bir taban örgütlülüğü var, burada bir karar alınacağına fabrika komitesi toplanıyor. 58 kişiden oluşuyor ve her bölümden 2-3 kişi var. Bir karar alındığı zaman ya da bir şey yapılacağı zaman komiteden herkese danışıp tartışarak kararlar alınıyor. Ondan sonra bölüm komitesinde olanlar kendi bölümündeki arkadaşlara bildiriyorlar. Zaten bir oylama oluyor, oylama sonucunda kararlar alınıyor. Bu zamana kadar olumsuz bir karar alınmadı, herkesin istekleri belliydi."

Bu direniş ilk başladığında ben bu kadar umutlu değildim. Ben 7 senedir bu fabrikadayım. Burada çalışan işçilerin birçok kez düşünüp de hayata geçiremediği bir şey gerçekleşiyor şu an burada. Ama belki şu an, direnişin ilk gününden daha da azimliyiz. Biz çok bir şey istemiyoruz; çok cüzi bir maaş, her işyerinin sendikası bile verebileceği şeyler... Buranın kazancı bizim istediklerimizin çok fazlasını da verir. Yönetimin işleri böyle zorlaştırması buradaki insanları daha hırslandırıyor. Bütün arkadaşlarımızın dediği biz terk etmiyoruz. Bu fabrika bizim. Bizi dışarı atamazlar. Şöyle duyumlar da alıyoruz. Bir baskın olabilir. Polis müdahalesi olabilir. Böyle bir şey bekliyoruz. Buna hazırlıklıyız. Hatta güvenlik komitesi oluşturduk. Çok güzel bir örgütlülük var burada. Bu örgütü hiçbir güç kıramaz. Burayı kapatsalar bile Dudullu'daki, Samandıra'daki, Sultanbeyli'deki fabrikalara hiçbir şekilde üretim yaptırmayacağız. Burada bizim haklarımız çalınıyor. Taleplerimizin çok fazla olmadığını herkes biliyor. Eğer bizim haklarımızı yiyebileceklerini sanıyorlarsa, bizi çıkarmayı planlıyorlarsa hiçbir şekilde üretim-

lerine izin vermeyeceğiz. Gerekirse oralardaki fabrikaları da işgal edeceğiz.

İşçilerin böyle motive olmuş olması bizi çok umutlandırıyor. Greif örnek bir direniş olarak tarihe geçecek. Başka taşeron işçilere, mücadele etmek isteyen başka işçilere nasıl yol gösterebilirsiniz?

Önemli olan taban örgütlülüğüdür. Bunu yapmaları için de herkesin kendi haklarının, kendinden çalınan emeklerinin farkında olup buna cesaretle sahip çıkması, bu özgüvene sahip olması gerekir. Greif'ten sonra birçok yerde direniş oldu. Zam taleplerini kazananlar oldu. Bunlara bence kanmasınlar. Bu direnişler bittikten sonra patronlar yine aynı şeyi yapacaklar. Bunu

çok iyi biliyoruz. "Burası kapatıldı" veya "onlar işten atıldı, hiç bir şekilde haklarını alamayacaklar" diye kimse düşünmesin. Bugüne kadar bir şeyler kazanıldıysa hep bu mücadeleler sayesinde. Susmanın hiç bir anlamı yok. Cesaretlerini toplamaları gerekiyor. Hakları yenilen, emekleri gasp edilen, ezilen işçilerin bir yerde bunlara dur demesi gerekiyor. Burada güzel bir direniş var; ilk günkü gibi devam ediyor. Biz isteriz ki Hadımköy çevresindeki sanayi bölgesinde iki üç fabrika daha direnişe geçsin. Bizim asıl amacımız taşeronluğun kalkması. Bu mücadeleler bunu sağlayacaktır. Bugün susarsak yarınlar için çok geç olacak.

Çok teşekkür ederiz.

Biz teşekkür ederiz.

SDH'den Haberler

Ankara'da SDH'den Kızıl 8 Mart

Dünya emekçi kadınlarının eşitlik ve özgürlük için ezilme ve sömürüye karşı verdiği mücadele günü olan 8 Mart'ta SDH, Ankara'da coşkulu bir eylem gerçekleştirdi. 8 Mart'ın sınıfsal niteliğinden kopararak emekçileri kadın-erkek bölen feminist yaklaşımın sola hakim olduğu Ankara sokaklarına kızıl renk kattı.

AKP'nin yolsuzluklarından, kadın ve emekçi düşmanı zihniyetinden kadın erkek omuz omuza hesap sormak için sloganlarımızı "Kadınlar Yemek Değil Devrim Yapar" pankartımızın arkasında haykırdık. 8 Mart'a yoğun bir şekilde, üniversite kampüslerinde, emekçi mahallelerinde ve kent merkezlerinde hazırlanan SDH, eylem sırasında da emekçilerden büyük destek gördü.

16.00'da Yüksel Caddesi'nden başlayan yürüyüş, Sakarya Caddesi'ndeki basın açıklamasıyla son bulurken AKP'ye yönelik büyük öfkenin, kadın düşmanlığının, işçi düşmanlığının karşılığı emekçiler ve gençler arasında eyleme verilen destek ile

görülebiliyordu. "Kadının kurtuluşu devrimde, sosyalizmde", "Kadın erkek el ele mücadeleye", "Hırsızlardan hesabı emekçiler soracak", "Hükümet istifa!", "Kadınlar devrimci Marksist saflara" sloganlarıyla düzene ve AKP'ye karşı tüm emekçileri ve gençleri mücadele saflarına çağırdı.

Marksist Liseliler Ankara'da YGS'ye Karşı Kendi Bayrağıyla Sokaktaydı!

Marksist Liseliler, 23 Martta sınav sonrası hayatlarımızı karartan YGS'ye, genel olarak burjuva düzenin eğitim sistemine ve AKP'nin eğitim politikalarına karşı sokaklardaydı. Ankara Sürekli Devrim Hareketi bürosunda buluşan Marksist Liseliler, Meşrutiyet Cad'nden Yüksel Cad'ne yaptığı yürüyüş sonrası basın açıklaması gerçekleştirdi. Mücadelenin liselerden fabrikalara hayatın her alanında devrimci Marksist saflarda örgütlenecek bir kavga olduğunu vurgulayan Marksist Liseliler, açıklanmayan soruların sınavın karanlık yüzünü ortaya döktüğünü belirtti. Daha önce ortaya çıkan şifre skandalının bu sınava güvenmemek için yeterli bir sebep olduğunu belirten Marksist Liseliler, basın açıklamasından sonra halaylarıyla türkülerıyla eylemine devam etti. Halaylardan sonra Ankara SDH bürosuna geri dönen liseliler eylemlerini sonlandırdı. Diğer taraftan YGS sınav sorularının bu sene ilk defa devlet sırrıymışçasına kamuoyundan saklanması ve ortaya dökülen bir takım şifre iddiaları karşısında Marksist Liseliler meselenin üzerine gitmeye karardır ve bu konuda gereken çalışmaları yapacaktır.

Van'da Sosyalizmin Tarihi Konulu Panelimiz Oldukça Başarılıydı

Devrimci Marksizm adına Van'daki çalışmalarımız devam ediyor. Bu kapsamda 14 Mart Cumartesi günü 15.30'da VATSO binasında 'Sosyalizmin Tarihi' üzerine gerçekleştirdiğimiz panelimize ilgi oldukça büyüktü öyle ki bazı katılımcılar paneli ayakta takip etmek durumunda kaldı. Panelde konuşmacı olarak söz alan Marksist Bakış dergisi yazarlarından V.U.Arslan, ilk olarak sınıfların ortaya çıkışı ve sınıf mücadelelerinin geçirdiği evrelerden ve bu çerçevede Marksizmin gelişiminden söz etti. Sınıflı toplumların insanlık tarihinde sadece 5-6 bin yıllık geçmişi olduğunu belirten Arslan, insanlık tarihinin en önemli olaylarından Ekim Devrimi'ne ayrı bir parantez açarak kapitalist sistemin ancak Bolşevik devrimci perspektife sahip bir partinin öncülüğünde alaşağı edilebileceğini belirtti. 17.30'a kadar süren panelimiz katılımcılar tarafından sonuna kadar ilgiyle izlendi, birçok konuda canlı tartışmalar yaşandı.

Beltaş İşçilerinden Anlamlı Ziyaret

Beltaş işçileri 31.12.2014 tarihinde Genel-İş Sendikasına üye oldukları gerekçesiyle Beşiktaş belediyesi tarafından işten atılmışlar; işten atmalara karşı açtıkları davayı kazanarak işe dönme hakkını elde etmişlerdi. Ancak Belediye, işçileri işe almamakta direnmiş ve sendikal haklar yok sayılmıştı. Bunun üzerine Beltaş işçileri haklı taleplerini dile getirebilmek ve seslerini duyurabilmek için CHP Beşiktaş İlçe Başkanlığını işgal ettiler. Bu süreçte SDH olarak biz de çok aktif bir şekilde işçilerin yanında yer aldık ve destek verdik. Seçim derdiyle direnişin üstünü örtmeye çalıştılar ve uzun süre geri adım atmadılar. Ancak üç haftalık ısrarlı işgal sonucunda açılan dava geri çekildi. Ve işçilerin mücadelesi kazanımla sonuçlandı. Geçen hafta Boğaziçi Üniversitesi'nde yaptığımız etkinliğe gelerek bize direnişe bulunduğumuz katkıdan dolayı teşekkür ettiler.

Trabzon'da AKP'nin Rektörü Ceza Yağdırdı

9 Aralık 2013 günü rektörlük-polis destekli faşist grup Makine kantinindeki afişlerimizi söktüğünde kantinde bulunan yoldaşlarımız faşistlere gerekli tepkiyi göstermiş ve kantinden uzaklaştırmıştı. Gün boyu polisten aldığı destek ile devrimci öğrencilere saldıran faşistler, aynı günün akşamı SDH'lilere evine giderken pusu girişiminde bulunmuş ve yoldaşlarımız tarafından ikinci defa püskürtülmüştü. Ardından KTÜ'nün ceza rekortmeni rektörü Süleyman Baykal tarafından okuldaki devrimci öğrencilere soruşturmalar açılmış, açılan soruşturmaların sonucunda ise dört yoldaşımız bir hafta okuldan uzaklaştırma cezası almıştır. Sahip olduğu her birimde küçük diktatörler yaratan AKP iktidarının KTÜ'deki uzantısı Süleyman Baykal da, polisi de, faşistleri de bizi girdiğimiz bu onurlu mücadeleden geri koyamayacaktır. Dost düşman bilsin ki Mustafa Suphi'nin cihan komünizmi bayrağı katledildiği yerde, Karadeniz'de yükselmeye devam edecektir.

KTÜ-SDH

YILMAZ GÜNEY 77 YAŞINDA!

Türkiye topraklarında yetişen en büyük değerlerden birisi olan Yılmaz Güney'in, 1 Nisan'da 77. yaşını kutladık. Kamerasını sınıf çelişkilerine çeviren Güney, ardında birçok önemli film bıraktı. Yaşamı ise duruşunu yaratan öykünün kendisiydi.

1937'de Adana'da topraksız bir köylü ailesinin doğdu. Aslen Sivereklidir ve gerçek adı Yılmaz Pütün'dür. Adana'da geçen gençlik yılları boyunca yoksul bir ailenin çocuğu olarak Adana'nın bereketli topraklarında pamuk işçiliği yapmış, simit ve gazoz satmıştır. Lise yıllarında bisikleti ile sinemadan sinemaya film bobinleri taşıymıştı. O dönemde edebiyat ve sinemayla çok ilgilenen Güney, ilerleyen yıllarda öyküler yazmaya başlamıştır. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okumak üzere memleketinden ayrıldı ancak daha sonra sinema çevresine daha yakın olabilmek için İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne kaydoldu. Atıf Yılmaz'la tanışıp, yanında sinemacılığa başladı. 1958'de Atıf Yılmaz'ın Bu Vatanın Çocukları ve Alageyik filmlerinin hem senaryosunu yazmış hem de oyunculuk hünerlerini bu filmlerde göstermeye başlamıştır. Yönetmen yardımcılığı yaptığı "Karacağlan'ın Kara Sevdası"ndan sonra ise 1961'de Onüç Dergisinde yayımlanan "Üç Bilinmeyenli Eşitsizlik Sistemleri" adlı öyküsü nedeniyle yargılandı ve "komünizm propagandası yapmak" suçundan 18 ay hapis cezasına mahkum oldu.

1963'te hapisten çıktıktan sonra düşük bütçeli macera filmlerinde rol almaya başlayan ve oyunculuk yetenekleri ile de büyük takdir toplayan Yılmaz Güney, bu dönemdeki filmlerinde canlandırdığı adaletli ve dürüst karakterlerle "Çirkin Kral" ünvanını almıştı. Çünkü dönemin Yeşilçam ve dünya sineması klasiği iyilerin güzel, kötülerin çirkin bir görünüme sahip olmasıydı. Yılmaz Güney ise bu tek yönlülüğü aşmıştı; aynı anda iyi ve "çirkin"di; bir yön değil bir Anadolu çocuğu olarak "kral"lık tahtına yerleşmişti.

Köylerden kentlere yoksul emekçilerin akın ettiği bu dönemlerde devrimci hareketin de yükseldiği 60'lar Türkiye'sinde Yılmaz Güney'in hem açıkça devrimci bir üslup takınması hem de yoksul emekçileri eserlerinin temel meselesi haline getirmesi, ona, çok büyük bir popülerlik kazandırmıştı. Ülkenin en ücra köşelerinde bile açık hava sinemalarında Yılmaz Güney filmleri izleniyordu.

1966'da ilk kez yönetmen koltuğuna oturan Güney, oldukça üretken bir döneme girmişti. 1971'de tam üç filmi birden Adana Altın Koza Film Festivali'nde gösterildi. Üçü de ödül aldı; bu bir rekordu.

1972'de darbeden sonra on yıl hapis cezasına çarptırıldı, 1974'te afla salıverildi. Ancak 1971'de Yumurtalık savcısının hayatına son verdiği için yeniden hapse girdi. Cezaevinde bulunduğu süre içinde üretime devam etmişti. Sürü'nün senaryosunu Zeki Ökten'e ulaştırarak filmi hapishaneden Ökten'le birlikte yönetti. Aynı şekilde Yol filmi de Şerif Gören'e çekti. 1981'de ise hapisten Paris'e kaçtı. Paris'te Yol filmi, Güney tarafından gözden geçirilen kurgusu ile Cannes Film Festivali'nde en iyi senaryo ödülü aldı. Ülkeye geri dönmediği için 1983'te TC vatandaşlığından çıkarıldı ancak o, bir yandan yakalandığı kanser ile mücadele ediyor; bir yandan Türkiye'deki devrimci mücadeleyi dünyaya anlatmaya çalışıyor bir yandan da Fransa'da Duvar filmi çekerek üretimine devam ediyordu. Ne var ki 9 Eylül 1984'te Paris'te kansere yenilmişti.

İlhamını sınıf mücadelesinden alıyordu; sınıf mücadelesi ülkede ve dünyada büyük bir fırtına yaratmıştı. Hayatını kaybettiği 1983'e kadar ise toplam yirmi iki film çekti. Bunların tamamı devrimci sinemanın temel taşlarından sayılmayı hak eden yapımlardır. Ve başta Umut, Arkadaş, Sürü, Yol ve Duvar olmak üzere çok önemli eserleri dünya sosyalist sinemasına kazandırdı.

Kürt halkının sanata kazandırdığı en yetenekli isimlerden olan Yılmaz Güney her fırsatta gençliği ve yoksulları devrime, sosyalizme davet ederken Kürt halkının özgürlük mücadelesini baskının öylesine büyük olduğu yıllarda tereddütsüz savunuyordu. Bu cesur ve açık tavrı geniş kitlelerce çok sevilmesinin en önemli sebeplerinden bir tanesidir.

Umut'un yönetmeni Yılmaz Güney'i saygıyla anıyoruz.

Derya Koca

"Dost ve düşman herkes bilsin ki,

Kazanacağız!

Mutlaka kazanacağız!

Bir köle olarak yaşamaktansa

Bir özgürlük savaşçısı olarak ölmek

daha iyidir."

Yılmaz Güney